Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[illegible]инай 1921 оной [illegible]брин 21-һээ гарана | № 113 (14224) | 1976 оной майн 14, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ

[illegible] И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдаһан [illegible]союзна коммунис субботник 1976 оной апрелиин 17-до [illegible]һон байна.
[illegible] субботнигто 144 миллион үлүүтэй зон хабаадажа, [illegible]нууд ба фабрикануудта, барилганууд дээрэ, совхозууд [illegible] колхозуудта, транспортын предприятинууд ба ара[illegible] ажахын бусад һалбаринуудта ажаллаа, тэрэшэлэн го[illegible]нууд болон һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри хээ. 745 миллион түхэригэй гансал промышленна продукци үйлэдбэрлэгдөө. 156 миллион үлүүтэй түхэриг оруулагдажа, арбадахи табан жэлэй фондодо дамжуулагдаа. Бүхэсоюзна коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадажа, шэн зоригтойгоор, үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, студентнэр болон һурагшадта, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ, ажалай ветерануудта, бүхы совет хүнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Субботнигэй үедэ ороһон мүнгэ хүүгэдэй яслинууд-саадуудые, хүүгэдэй саадуудые үргэдхэлгэдэ, союзна республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудтахи элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай барилгада зорюулха гэжэ шиидхэгдэбэ.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

[illegible]ООН ХОНОГОЙ ДҮН

[illegible] үдэрнүүдтэ республи[illegible] ажахынуудай меха[illegible] таряашад арбадахи [illegible] жэлэй түрүүшын ха[illegible] тарилгын хүдэлмэри [illegible]ндаа үргэнөөр ябуул[illegible] ондо орооһото [illegible]нуудай баян ургаса [illegible] абахын түлөө бин [illegible] элсүүлэн ажаллажа [illegible]эшэ. Тиин Буряадай [illegible] статуправлениин [illegible]оо, мэдээнүүдые сог[illegible]арахада, үнгэрһэн [illegible] хоногой туршада рес[illegible]най колхоз, совхо[illegible]хыдөө 130.852 гек[illegible] тарилга хэжэ, түсэбэй [illegible]ые 19 процентдэ [illegible] Энэ хугасаа соо [illegible] Кабанскын, Улаан[illegible]магуудта хабарай та[illegible] хүдэлмэри урагша[illegible] ябуулагдаа. Тиихэдэ [illegible] Загарайн, Прибайка[illegible]гтын аймагуудай [illegible]нууд шэниисэ ехээр [illegible]рдибэ. Гадна, Хяаг[illegible]ан-Үдын аймагуудта [illegible] үе соо ехээр та[illegible]хэ гү, али түсэбынь [illegible] процентдэ хүргэгдэ[illegible] Шэниисэ, ешмээн [illegible] гадна, эдэ үдэр[illegible]горохой тарилга за[illegible]гуудта яһала ураг[illegible]буулагдана. Респуб[illegible]ахынуудые абажа [illegible]эн харабал, Түнхэ[illegible]дэриин, Михайлов[illegible]ихаанай, Байгалай [illegible] энэ ургамалай та[illegible] сүм дүүргээд байна.

[illegible] толилогдоһон тоо, [illegible]удые согсолон хара[illegible]публикын ажахы[illegible] хабарай тарилгын хү[illegible] жэгдэ ябуулагдана[illegible]им аймагуудай ажа[illegible]энэ харюусалгата ха[illegible]таар бэлдэһэн дэ[illegible]үн сагай уларилай таарамжагүй байһанһаа улам жалан, тарилгын хүдэлмэри унжагайруулжа байна. Тодорхойлон хэлэбэл, Яруунын, Нарһатын, Тулдуунай, Гааргын, «Эрдэм», Химнын, Хүрбын, Түнхэнэй болон бусад совхозууд орооһото ургамалнуудые тариха түсэбөө ойродоол 3—8 процентдэ хүргөөд байна. Зүгөөр элдэб ушарһаа шалтагалаад, иигэжэ удаарха, унжагайрха гээшэ тон буруу. Юуб гэхэдэ, тарилгаяа эгээл мүнөө, агротехническэ һайн хаһа сагта түргэнөөр ябуулаагүй һаа, намартаа һанаһанда хүрэмөөр ургаса хуряагдахагүй байна ха юм.

Хоёрдохёор, һүүлэй үедэ хэгдэһэн шалгалтын хэдэн дүнгүүдые шэнжэлэн харахада, олохон аймагуудай ажахынуудта хабарай тарилгын шанар тон муу байһаар гэхэ гү, али агротехническэ заабаринууд жэгдэ сахигданагүй. Жэшээлбэл, Хэжэнгын, Хоринин, Улаан-Үдын, Загарайн аймагуудта шанар һайжаруулха, илангаяа поли бүхэндэ шанарай тэмдэг олгохо тухай партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол бэелүүлэгдээгүй байһаар.

Эгээл мүнөө ажахынуудта поли бүхэндэ Шанарай тэмдэг олгохо талаар тусхай комисси байгуулжа, тарилгын шанар наринаар шалгахаһаа гадна, жэл бүхэндэ дабтагдадаг дутагдалнуудаа дары усадхаха, механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ болоно. Иигэжэ бултадаа тэмсэжэ захалбал, байгша ондо орооһо тарьянай баян ургаса заабол ургуулагдаха байна ха юм.

[illegible]БЛИКЫН АЙМАГУУДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ
1976 оной майн 10-най мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

[illegible]нууд	бүхыдөө таригдаһаниинь	орооһото ургамалнууд	тэрэ тоодо шэниисэ
[illegible]анай	4	5	5
[illegible]рэй	23	28	38
[illegible]	22	28	45
[illegible]	8	10	40
[illegible]	23	28	46
[illegible]най	15	23	56
[illegible]	37	43	49
[illegible]	18	21	35
[illegible]анай	6	7	7
[illegible]	21	25	37
[illegible]-Шэбэрэй	16	19	27
[illegible]алиин	29	35	39
[illegible]айгалай	17	23	214
[illegible]	18	20	34
[illegible]	17	19	22
[illegible]-Үдын	30	39	52
[illegible]	21	24	34
[illegible]ика бүхыдөө	19	24	36

ШЭНИИСЭЕЭ ТАРИЖА ДҮҮРГЭХЭНЬ

Сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, Хяагтын совхозой тарьяашад ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, габшагай шангаар хүдэлһэнэй ашаар богони болзор соо 2600 гектарта шэниисэ тариба. Тиигэжэ шэниисэ тариха түсэбөө ойрын нэгэ-хоёр үдэртэ дүүргэхэнь.

Ажахынгаа тракторно-таряан ажалай бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Баяр Самдановай хүтэлбэрилдэг бригада эрхимлэжэ ябана. Нёдондошье энэ бригада бүхы ажалаа саг болзортонь, һайн шанартайгаар хэһэнэй ашаар совхоз соогоо эгээл һайн ургаса хуряагаа һэн.

Мүнөө эндэхид газар хахалалга, тарилгын хүдэлмэриие эршэмтэй түргэнөөр ябуулхын хажуугаар бүхы ажалаа эхинһээнь эсэстэнь хүрэтэр һайн шанартайгаар хэхэ гэжэ оролдоно. Шанарай түлөө онсо шанга эрилтэ хүн бүхэнэй урда табигдана. Жэшээнь, агрегат, механизатор бүхэнэй дундахи мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, гансашье ехэ бүтээсэ түйлаһаниинь бэшэ, хэр шанартайгаар хэһыень хараада абадаг юм. Хабарай тарилгын түрүүшын үдэрһөө бэрхэ механизаторнууд Владимир Падалев — газар хахалалга дээрэ, Владимир Емельянов тарилга дээрэ бултанһаа ехэ бүтээсэ түйлажа, мүрысөөндэ шалгарна. Эдэнэр даабаряа халаан бүридэ 170—180 процент дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн Дмитрий Кожиной бригада баһал бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

С. РИНЧИНОВА,
аймагай «Ленинское знамя» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Хяагта.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ШАНГААР ТЭМСЭНЭ

— Хабарайнгаа орооһото ургамалнуудые һаял тарижа эхилээд байхадамнай, поли бүхэндэ Шанарай тэмдэг олгохын түлөө звено, бригадануудай хоорондо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай партиин обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол газетэнүүдтэ толилогдожо, механизаторнууднай тарилгынгаа хүдэлмэри шадаал һаа, һайн шанартайгаар бүтээхые оролдон ажаллажа захалба, — гээд, «Дружба» колхозой ахамад агроном Родион Никифорович Чебунин стол дээрэхи саарһа дансаяа суглуулжа, һүгалга руугаа хэхэ зуураа, колхозоймнай механизаторнууд орооһото ургамалнуудаа тарижа дүүргэхэ дүтэлөө. Эндэһээ дүтэхэнэ Владимир Наумовай бригада һүүлшынгээ поли дээрэ ешмээн тарижа байна. Би тэндэ ошохо һэм. Хамта ябахадамнайшье болохо, — гэжэ нэмэбэ.

Һүүлэй хэдэн үдэрэй туршада һалхитай, харалган бүрхэг, хүйтэн байһан аад, газаа һаял дулааржа, тарилгын газарта культиваци хэжэ байһан трактористнуудшье урма баяртай ажаллажа байба.

— Зуун гектарай энэ поли нёдондо паар байһан юм. Хэдэ дахин хахалагдаһаншье һаа, бог буртаг үбһэндэ дарагдашоо. Уржадэр лэ культиваци хэжэ дүүргээд, мүнөөдэрһөө эхилжэ, ешмээн тарижа байнабди. Культиваци хэхэ үедөө нэгэ тракторнай лущильник шэрэжэ, аммиагай уһа хүрьһэндэнь оруулаа, — гэжэ үниинэй тракторист, мүнөө энэ поли дээрэ тарилга хэжэ байһан Иван Малых мэдүүлнэ.

Дээрэ дурсагдаһан Пестеровэй полидо тарилга хэжэ байһан «МТЗ» түхэлэй трактортай гурбан, мүн хоёр сеялкэ шэрэһэн нэгэ агрегат даабаряа холо үлүүлжэ, тарилгаяа графигһаа хоёр үдэрөөр уридшалан ябана. Бригадир Владимир Наумовай мэдүүлһэнэй ёһоор, эдэ агрегадуудай тракторист, сеялкэшэд һүүлэй табан үдэрэй дүнгөөр колхоз соогоо эрхимлэжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ гаранхай.

— Поли бүхэндэ Шанарай тэмдэг олгохын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, бидэ гансашье тарилгаяа богони болзорто бэшэ, мүн агротехническэ заабаринуудые хазагайруулангүй үнгэргэхэ. тарилгынгаа газар һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулдаг болообди. Нээрээшье иигэжэ оролдоогүй һаа, орооһо тарьянай баян ургаса яашье хуряагдахагүй байна бшуу,—гээд тарилгын агрегадые даагша Николай Литвиненко сэхэ руунь хэлээ һэн.

Эндэ ешмээн тарижа байһан механизаторнууд үдэшын харанхы болотор һаадгүй ажаллажа, хараалагдаһан 10 гектар поли дээрээ тарилгаяа дүүргэхын түлөө горитой оролдолго гарган хүдэлмэрилжэ байгаа бэлэй.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Улаан-Үдын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трактористнууд И. Дульский, С Николаев, тарилгын агрегадые даагша И. Малых, механизатор П. Надеин гэгшэд ажалһаа үдэрэйнгөө сайлалгада ерэжэ ябанад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ОЛОНОЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Хабарай тарилгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө аймагай 7 ажахын тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ арадай хиналтын постнууд эмхидхэгдээ һэн. Мүнөө совхозуудта 50 гаран арадай хинагшад тарилгын шанарые шалгана, хинан харана.

Тэрээнһээ гадна, бүри һаяхан аймагай арадай хиналтын комитет «Шэнэ үдэ» газетын редакцитай хамтаржа, шалгалтын 4 бригада эмхидхээд, совхозуудта хабарай тарилгын ямараар ябажа байһаниие шалгана. Энээндэ арба гаран хүн хабаадалсана.

Нэн түрүүн тэдэнэр газарай ямараар, хэр гүнзэгыдэ хахалагдаһые, элдүүрилгын ямараар хэгдэһые, үрэһэ тариха болзорой, тарилгын нормын хэр сахигдаһые шалгана. Энэ жэлэй эрхэ байдалда хуурай хүрьһэтэй газарта үрэһэ огто тарихагүй, нмаг тал һүниндөө хахалаад, хойто үдэрынь тэндээ үрэһэ тарижа, шииг нойтоной багашье һаань. тэрэниие һайнаар хэрэглэхэ зорилго табигдана.

Арадай хинагшад хүрэнгын орооһоной килограмм бүхэниие гамнаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна, газарта адхаха, үрилтэ хоролтодо оруулха ябадалтай шангаар тэмсэнэ.

Шалгалтын түрүүшын үдэр Хүрбын совхозой нэгэдэхи отделениин Тохорюугтын бригадада газарай муу шанартайгаар, гүйхэнөөр хахалагдажа байһан баримта элирүүлэгдээд, тэрэ алдуунь дары зайсуулагдаа.

Г. САНЖИЕВ,
Хоринин аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

[illegible]дахи АРМИДА АЛБА ХЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

[illegible] ороноо хамгаалгын [illegible] дайнай үеын ехэ [illegible] һүүлшын нээрээ[illegible]аһаар, Соведүүдэй [illegible]эн габьяата Зэбсэг[illegible]нүүдэй хүндэлэлдэ тү[illegible]галан салюдуудай [illegible] 31 жэл үнгэрөө. [illegible]е бута сохиһон, Эхэ [illegible] бэеэ дааһан бай[illegible]ан хамгаалһан, [illegible]онүүдэй арадуудта [illegible] олгоһон совет сэ[illegible] дайшалхы баатар[illegible] баясхаланта хүн [illegible] хэзээшье мартаха[illegible]

[illegible] армиин ветера[illegible]ишалта уулзалга [illegible]2-ой үдэр Москвада [illegible] Кавказай, Новорос[illegible] Керчиин түлөө ту[illegible]удан баатарнууд, [illegible] Польшые, Венг[illegible]хословакиие сүлөө[illegible] дайшалхы ханинар Совет Армиин Түбэй байшан дотор ороной бүхы нютагуудһаа суглараа.

18-дахи армиин талаар өөһэдынгөө дайшалхы нүхэр, хамта алба хэһэн — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, Советскэ Союзай маршал Леонид Ильич Брежневые эдэнэр үнэн зүрхэнһөө, хани ёһоор гарыень бахим барижа, уулзаа. Нүхэр Л. И. Брежнев тус армиин солдадууд болон офицернүүдтэй Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхинһээнь һүүл хүрэтэр ябажа гараһан юм.

Дайшалхы ханинар Советскэ Союзай маршалай хүндэтэ нэрэ зэргын тэрээндэ олгогдоһонтой, «Маршалай одон» гэһэн маршалай тэмдэгэй барюулагдаһантай дашарамдуулан, Леонид Ильичые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой нүхэр Л. И. Брежневэй түрэһэн нютагтань, Илалтын үдэрэй урда тээхэнэ бронзо бюстын табигдаһанда сэдьхэлээ ехээр ханаһанаа элирхэйлбэд.

Нүхэр Л. И. Брежнев хамта алба хэһэн дайшалхы ханинартаяа дурасхаалай тэмдэг болгон фото-зурагаа буулгуулба

18-дахи армиин политотделэй начальнигай орлогшо байһан С. С. Пахомов уулзалгые нээгээ.

117-дохи гвардейскэ стрелково дивизиин политотделэй начальник байһан В. В. Кабанов, 318-дахи Новороссийска стрелково дивизиин полкын командир ябаһан Советскэ Союзай Герой Д. С. Ковешников, Новороссийска далайн-сэрэгэй баазын начальник, Советскэ Союзай Герой Г. Н. Холостяков, 18-дахи армиин политотделэй отделениин начальник М. М. Левин, армиин политотделэй лектор И П. Щербак болон бусад ветеранууд дурдалгануудые хэлээ.

Нүхэр Леонид Ильич Брежнев хани халуунаар, удаан альга ташалгаар угтагдан, ветерануудай үмэнэ үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ фашизмые илаха хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулһанайнь түлөө, амгалан тайбан жэлнүүдтэ шэн зоригтойгоор ажаллажа байһанайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан ветерануудта хүргөө.

Нүхэр Л. И. Брежнев тэрээндэ Советскэ Союзай маршал гэһэн нэрэ зэргын олгогдоһонтой, «Маршалай одоной» барюулагдаһантай, түрэһэн нютаг Днепродзержинскдэнь бронзо бюстын табигдаһантай дашарамдуулан, үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэһэнэйнь түлөө ветерануудта баясхалан хүргэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ совет арадай гаргаһан онсо гайхамшаг баатаршалга коммунистнуудай ленинскэ партиин түгэлдэр ажал ябуулгаар хангагдаһан юм гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлэбэ. Манай парти, Совет гүрэн амгалан байдал, уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёһо батадхахын түлөө (энэмнай Хельсинкидэ баталан абтаһан документнүүдэй удхада таарана) эдэбхитэйгээр тэмсэхэ гэдэг ленинскэ гадаадын политика сэхэ шуүд баримталан бэелүүлнэ.

Леонид Ильич Брежнев элүүр энхэ байхыень, олон удаан жэлнүүдтэ ажаһуухыень, ургажа байгаа үетэниие — манай орон дотор коммунис общество байгуулгын талаар эсэгэнэрэйнгээ, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ хэрэг үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэдые хүмүүжүүлхэ ябадалдаа амжалтануудые түйлахыень дайнай ветерануудта хүсэбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

БАЙГША ОНДО АДУУҺА МАЛАЙ ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИИЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭХЭ ГЭҺЭН ЗАХААМИНАЙ АЙМАГАЙ СССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН НЭРЭМЖЭТЭ СОВХОЗОЙ МАЛШАДАЙ УЯЛГА ТУХАЙ

1976 ондо адууһа малай зунай бэлшээриие һайнаар үнгэргэхэ тухай Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай социалис уялга һайшаагдаба.

Адууһа малай зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэжэ, малай шэгнүүр ехээр нэмээхын, мал ажалай продуктнуудые саашадань ехээр абахын түлөө ажахынуудай, фермэнүүдэй, бэлшээн таргалуулха малай гүүртэнүүдэй адуулагшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай абаһан уялгые колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ КПСС-эй райкомууд, аймгүйсэдкомуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон партийна организацинууд уялгалагдаа.

Мал ажалай продукци ехээр абахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябасые зунай бэлшээриин үедэ һайн үрэ дүн туйлаһан малшадай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр харуулжа байха гэжэ «Правда Бурятии», Буряад үнэн», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй редакцинууд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидениин болон радио-дамжуулгын комитет, аймагай газетэнүүдэй редакцинууд уялгалагдаа.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГАЙ СССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН НЭРЭМЖЭТЭ СОВХОЗОЙ МАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Манай совхозой ажалшад бүхы совет арадтаяа хамта КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые тон ехэ урма баяртайгаар угтан, шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллажа байна. Хүн бүхэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, партиингаа съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ бодото хубитаяа оруулха гэжэ эрмэлзэнэ.

Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ совхозой коллектив абаһан социалис уялгаяа, түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэв. Гүрэндэ мяха, нооһо худалдаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэв. Һү худалдаха түсэб баһал 100 процентдэ хүргэгдөө. Абтаһан продукциин шанаршье һураггүй һайжаруулагдаа. Нёдондо тушаагдаһан бүхы эбэртэ бодо малай 82 процентнь эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа, мүн 9 процентнь тус тустаа 350 килограммһаа дээшэ татаа, шэгнүүр ехэтэй мал гүрэндэ худалдаһанай ашаар 30 гара мянган түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ зунай бэлшээриин 100 үдэр соо адуулгаида байһан бүхы 2380 үхэрһөө хамта 2270 центнер шэгнүүр нэмээгдэжэ абтаа гэхэ гү, али үхэр бүхэмнай шэгнүүрээ 95,4 килограммаар дээшэлүүлһэн болоно. Малай шэгнүүрээ нэмээһэн центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 42 түхэриг 63 мүнгэтэ болоо. Гурбадахи отделениин малшад эгээл һайн үрэ дүн туйлаа. Тэдэнэр зунай үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 100,6 килограммаар нэмээгээ. Зарим коллективүүд, мал ажалай зарим түрүү хүдэлмэрилэгшэд бүришье эрхим үрэ дүн туйлаһан байна. Жэшээнь, ахалагша мал адуулагшад: Валерий Санжиевич Бадмаевай даадаг гүүртын коллектив даажа абаһан 46 эрэ хашарагай тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 1312 граммаар, Ринчин-Доржо Дымбуевич Найданов—1145, Хандан Лубсанданзанович Цыренов 1112 граммаар үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые нэмээһэн байна. Бүхыдөө 9 гүүртын коллектив малай үдэр бүхэнэй шэгнүүр мянган граммһаа дээшэ нэмээгээ юм.

Үхэр малые бэлшээн таргалуулха зунай һайн элдин саг эхилжэ байна. Үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, зунай бэлшээрнне һайнаар эмхидхэжэ, үхэр малые зунай хүхэ ногоондо зүбөөр адуулжа шадаа һаа, шэгнүүрыень ехээр нэмээхэ аргатай байна.

Мүнөө малаа зунай бэлшээридэ гаргахын урда тээ хаһа сагтань, һайнаар бэлдэхэ гэжэ бүхы шадалаараа оролдонобди. Абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай малшад хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа, өөһэдынгөө дүй дүршэлые дууһыень зорюулан хүдэлхэ байна.

Совхоздо бүхыдөө 2633 эбэртэ бодо мал 19 гүүртэ болгогдожо бүридхэгдөө. Малшад үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые зунай бэлшээриин үедэ сүүдхэдээ килограммһаа бага бэшээр нэмээжэ зунай 100 үдэр соо мал бүхэнэй шэгнүүрые 1 центнерһээ бага бэшээр нэмээхэ зорилго урдаа табина. Хоёрдохи отделениин мал адуулагшад үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 1070 граммаар нэмээхэ. Зарим түрүү малшаднай бүришье ехэ уялгануудые абанхай. Жэшээнь ахалагша малшан Валерий Санжиевич Бадмаев үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 1100 граммаар нэмээхын түлөө тэмсэхэ юм.

Зунай бэлшээриин үедэ бүхыдөө 2668 центнер шэгнүүр нэмээжэ абаха зорилго табигдана. Энээнэй ашаар совхоз гүрэндөө тус бүридөө 350 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй хамта 1700 үхэр худалдаха, тэдэнэйнгээ 85 процентые эрхим тарган болгохо байна.

Мүнөө үедэ холын бэлшээридэ бүхы гүүртэнүүдэй байрлаха зуһалан газарнууд тодорхойлогдонхой. Тэндэнь хуушан байһан байранууд дээрэ, мүнөө үшөө һарабшатан хоёр байра Хамни гэжэ газарта, мүн Зузайха гэжэ газарта малшадай һууха гэр нэмэжэ барихабди. Бэшэ гүүртэнүүдэй хуушан байрануудые, малшадай байха гэрнүүдые һэльбэн заһахабди.

Зунай бэлшээридэ гаргахын урда тээ бүхы гүүртэнүүдэй малда ветеринарно-һэргылэлгын хэмжээн абтаа. Будан, Хамни гэжэ газарнуудтахи зуһалангуудта һоно батаганаанһаа үхэр малые хамгаалхын тула инсектицидүүдээр угааха түхеэрэлгэнүүдые тодхохобди. Тусгаар томилогдоһон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд энээниие хэхэ юм.

Түрүүшын үдэрһөө малай шэгнүүрые һайнаар нэмээхын тула тэдэниие һайн уһалууряар хангаха, түхэреэн сүүдхэ соо адуулха, бэлшээрииень ходо һэлгэжэ байхабди. Зуһалангууд дээрэ хүсэд хүрэхөөр тэжээлэй дабһан абаашагданхай.

Эдэ бүгэдын ашаар совхоз гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 190 центнерһээ бага бэшэ мяха Эхэ орондоо үгэхэ аргатай болохо юм.

Зунай бэлшээриин үедэ тугалнуудан харууһалга, адуулалганда онсо анхарал хандуулагдаха байна. Тиигэхын тула совхоздо тусхай гурбан бааза бии болгогдоо. Зундаа тэндэ 6—8 һаратай болоһон тугалнууд суглуулагдажа, тусгаар харууһанда байлгагдаад, саашадаа бэлшээн, шахан таргалуулха гүүртэнүүдтэ дамжуулан үгтэхэ юм.

Совхозой тугалшад ажахынгаа мал адуулагшадтал адли баһал зунай бэлшээриин үедэ тугал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ 800 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ уялга абаа.

Совхозой бүхы коллективэй эбтэй эмхитэйгээр, эршэмтэй шангаар хүдэлһэнһөө ажалаймнай амжалта сүм дулдыдаха гэжэ ойлгонобди. Совхозой дирекци, партком, рабочком малшадай дундахи социалис мүрысөөнэй гурим зохёогоо, зунай үедэ мал ажалда хүдэлжэ байһан бүхы хүдэлмэрилэгшэдые соёл культурын, ажаһуудалай, медицинскэ болон худалдаа наймаанай талаар һайнаар хангаха бүлэг хэмжээнүүдые хараалаа. Энэнь 1976 ондо абаһан үндэр социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэмнай туһалха байһаниинь дамжаггүй.

Абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадабалнай, энэ хадаа КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай бодото ажалай хубита болохо гэжэ ойлгонобди.

(Энэ социалис уялга совхозой малшадай зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа).

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ ҺАЙЖАРУУЛҺАНАЙ АШААР

Манай «Заветы Ильича» совхозой һү һаалиин фермын хүдэлмэришэд партиин XXV съездын урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, хэзээ хэзээнэйхиһээ габшагайгаар хүдэлжэ, ажалайнгаа эршэ шангадхажа, үшөөл ехэ һү һааха гэһэн эрмэлзэл зоригтойгоор ажаллана.

Ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулгада партийна комитет онсо анхарал хандуулна. Тиин агитаторнууд һаалишан бүхэнтэй, коллективтэеэ хөөрэлдөө хэнэ, элидхэл саг соонь үнгэргэнэ. Мүн съездын урда тээхи мүрысөөнэй дүнгүүдые һаалишадта ходо хөөрэжэ үгтэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, һү һаалиин 1-дэхи фермын агитатор, түрүү һаалишан Н. Б. Пурбуев ниитэ-политическэ хүдэлмэри шадамараар ябуулна. Эндэхи улаан булан соо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй дүрэ газетэһээ абтажа, ханада няагаатай байна. Арбадахи табан жэлдэ хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай үгэнүүд съездын шиидхэбэринүүд сооһоо абтажа бэшээтэй. Тиихэдэ съездһээ съезд хүрэтэр гэһэн монтаж улаан булан соонь бии. «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэе!» гэһэн томо плакат ханада хадаатай. Агитатор Пурбуев һаалишадайнгаа дунда хөөрэлдөө, элидхэл ходо үнгэргэдэг байна. Тиихэдэ партиин XXV съездын хүдэлмэриин болжо байха да, съездын материалнуудаар уншалганууд фермэнүүдтэ үнгэргэгдөө. Удаань совхозой ахамад зоотехник, ажахын директор, парткомой гэшүүд болон политическэ хүдэлмэри ябуулдаг бэшэшье эдэбхитэд фермэ бүхэн ошожо, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр элидхэлнүүдые хэһэн байна. Мүн партиин райкомой ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд фермэнүүд дээрэ съездын материалнуудаар элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд һаалишадаймнай амжалтануудые туйлаха хэрэгтэнь нүлөөлнэ.

Байгша оной I кварталай туршада совхознай гүрэндэ 2400 центнер һү худалдаха түсэбтэй байһан һаа, бэлэдхэлэй пунктнуудта 3178 центнер һү тушаагаа. Харин һү һааха түсэбнай 2700 центнер һэн. Тиин энэ түсэбөө 1037 центнерээр үлүүлэн дүүргээбди. Хэрбээ нёдондоной энэ үетэй жэшээбэл, гүрэндэ 577 центнер үлүү һүн худалдагдаа. һү һааха түсэб 331 центнерээр үлүүлэгдээ. Мүн һаагдаһан һүнэй 90 процент гүрэндэ худалдагдадаг болоо, ондоогоор хэлэбэл, һүнэй товарность дээшэлээ. Урда жэлнүүдтэ һүнэй товарность миин 80 процент байгша бэлэй. Энэ үрэ дүн дээшэлүүлхын тулада тугалнуудта эхынь һүнэй оронда сэгээ элдэб холисотойгоор үгтэдэг болоо.

һү абалгаар зарим тэды амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, нимэ байна. Энэ үбэл тэжээл хоолойшье талаар дан һайн бэшэ байгаабди. Тиибэшье малшад, һаалишадайнгаа оролдолгые шадамараар эмхидхэжэ, ажалайнь дүнгүүдые саг соонь согсолхо, олондо дуулгаха, түрүүшүүлэй ажал тухай хөөрэжэ үгэхэ, адли эрхэ байдалда ажаллажа байгаад зарим һаалишад үнеэдэйнгээ һаам юунда доошолуулнаб гэһэн асуудалнуудта тэрэ дары харюу эдэ хэдэн һарын туршада ходо үгтэжэ байгаа, үгтэнэшье. Парткомой гэшүүд январь һара соо тусхай графигаар ээлжээр фермэнүүдтэ үдэр бүри ошожо, мүнөөдэр хэды һааһааб, ямар шалтагаанаа болоожо һаам доошолооб гэхэ мэтэ асуудалнуудые элирүүлдэг һэн. Мүн ажалда һаад боложо байһан шалтаг түргэн усадхагдадаг болонхой.

һаалишадай ажалай түлөөһэ улам нарижуулһамнай хүдэлмэриинь дүнгүүдтэ нүлөөлнэ. Илангаяа түсэбөө үлүүлэн дүүргэгшэдтэ түлөөһэниинь ехэ болоно. Жэшээнь, һү һааха түсэбөө 130 процент дүүргэһэн һаалишанда 30 түхэригэй шан амаршалгын бэшэгтэйгээр барюулагдана. Энэ гурбан һарын туршада Н. Б. Пурбуев, Л. Б. Бадмаева, комсомол басаган Т. Базарова гэгшэд ходо түрүүлжэ ябаа. Нүгөө талаһаа һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ зэргэ (класс) олгодог байнабди. Жэлэй эхинһээ 21 хүндэ I, II классай малшан гэһэн зэргэ олгогдоо. Имэ зэргэтэй болоһон малшадай ажалай түлөөһэн 20, 10 процентээр дээшэлдэг байна. Энэ ушарай мүн лэ һү һаалиин ехэ болохо талада туһатай байһаниинь элитэ.

һаалишадай дүй дүршэл согсолхо, дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ партком ехэ һаналаа табидаг байна. һаалишад байд гээд лэ бэе бэедээ ябалсажа, ажалаа харалсадаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг юм.

һү, мяха ехээр абахын тулада совхоздо али болохо хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Мартын 23-да үнгэргэгдэһэн ажахын партийна суглаан дээрэ ниитын малай ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Ажалай эмхидхэл һайжаруулха тухай эндэ хөөрэлдөө. Тингэжэ тракторно-таряан ажалай нэгэ бригада хоёр болгогдожо хубаагдаа. Эдэ хоёр бригадань дүрбэн звено болгогдоо. Звено бүхэндэ трактор, оньһон техникэ тааруугаар хубаагдаа. Ажал иимээр эмхидхэхэдэ юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, хэрбээ энээнһээ урда тээ гансал бригадада 2000 гаран гектар газар даалгагдадаг байбал, мүнөө звено бүхэн даалгагдаһан полиёо элдүүрилхэ, хахалха, ургаса тариха, хуряаха юм. Тэжээл бэлэдхэхэ ба үбһэ хуряаха тусхай бүлэг бии болгогдоо. Механизаторнууд ургуулһан ургасынгаа зэргээр ажалайнгаа түлбэри абаха байна.

Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдэй еһоор мүрысөө шадамараар эмхидхэһэнэн, ажалай эмхидхэл улам һайжаруулһанай, доторойнгоо нөөсэнүүдые сүм хэрэглэһэнэй ашаар арбадахи табан жэлэй түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада оролдохобди.

Г. САНЖИЕВ.
Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой парткомой секретарь.

СУДНАНУУД АШАА ЗӨӨН...

Байгша оной навигациин эхилһээр хэдэн хоног үнгэрбэ. Улаан-Үдын портын уһан замшад 1975 онойхидо орходоо энэ жэлдэ 15 процентээр ехэ арадай ажахын ашаа зөөхэ гэжэ түсэблэнхэй. ТН-35, ТН-36 танкернуудай командануудтус тустаа трактор, машинануудай 500 тонно түлишэ абажа, аймагуудай таряашадта зөөжэ эхилбэ.

Ажалай Улаан Тугай ордентэ капитанууд А. З. Сургучёв, В. Н. Рыжаков гэгшэдэй жолоододог суднанууд Улаан-Үдэ — Байгал далай, Улаан-Үдэ — Новоселенгинск гэһэн замаар тамаржа, олон мянган хүн зонине зөөхэ юм.

Тус портын уһан замшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб 10 хоногоор урид дүүргэхэ гэжэ зэригжонхой.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: [1.] ... замай порт. 2.Шкипер ...туева судна шэрдэнэ.
Авторай ф...

Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз республика соогоо томохон ажахынуудай нэгэн юм. Энэ колхоз мал олоор үсхэбэрилдэг, ашаг шэмыень горитой дээшэлүүлдэг.

Тус колхозой ажалай түрүүшүүлэй нэгэн һаалишан Надежда Ивановна Дубинина юм.

— Манай Надежда Ивановна ажалша бэрхэ, зориһондоо хүрэжэл шададаг, — гэжэ нютагаархиниинь омогорхон хэлсэдэг.

Зүб даа. Ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандадаг хүн хэдыдэшье амжалта туйлажа шададаг. Тинмэ хүнүүд нэгэ һара жэлэйнгээ ажалай амжалтаар һанаагаа амардаггүй саашаа улам лэ үсэдөөр, холын хараа бодолтойгоор, абьяастайгаар хүдэлдэг. Тинмэһээ тэдэ жэлһээ жэлдэ ажалайнгаа дүй дүршэлые улам арьбадхана, пэрэ солоео дээшэнь үргэнэ.

Тинмэ хүнүүдэй нэгэн Надежда Ивановна Дубинина болоно. һаалишан Н. И. Дубинина үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3.082 килограмм һү һааһан юм. Энэ хадаа ажалай ехэ туйлалта мүн болоно. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һаалишан улам эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Н. И. Дубинина.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

Малай үбэлжэлгэ ямараар үнгэрнэб?

ХАБАЯА ХАРУУЛХА ХАҺА

ХАБАРАЙ хагсуутай саг гээшэ малшадай ажалда эгээл хүшэр хүндэ, харюусалгатай үе гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Хэнэйшье мэдэнээр ута хүйтэн үбэлые үнгэргэжэ байһан үхэр мал хабар тээшэ шадал тамирза гээнэ, үбһэ тэжээлэй нөөсэлгэшье нилээд дундарһан, хуһамаг хорёо хооһорһон, тулюуршаг байдал үзэгдэдэг.

Гэбэшье Хурамхаанай совхозой малшад, тэрэ тоодо түбэй һаалиин фермын коллектив малай үбэлжэлгые яһала эмхитэйгээр үнгэргэжэ, үнеэднээ һү шэмэшье һайн абажа байна гэжэ хэлэхээр. Нэн түрүүн бүхы үбһэ тэжээлээ үбэлэй һара бүхэндэ тааруулан, хуу хубаарилжа, зүбөөр гаргашалһанайнгаа ашаар, хабарайшье сагта хуһамагаа хоопоруулаагүй, үнеэдээ ядамаргүй хооллуулна Мүнөө үнеэн бүхэндэ үдэр бүри 20 килограмм силос, 2 килограмм таалха таряанай зүйл, 2 килограмм үбһэ үгэнэ. Тиихэдэ фермын малшад хабар тээшэ һолоомын оронда ожэрһо сабшажа, жэжээр хэршээд, талханаар холижо, тэрэнээ халуун уһанда бусалган эдеэшүүлнэ. Иимэ тэжээлые малынь ехэ дуратайгаар эдидэг, һүшье ородог байна. Бүри нaя болотор үнеэд д лаэн байрада уяанда байлгагдажа, бүлеэн уһа уудаг байгаа. Малай байра соохи наг шэбхэнь транспортёроор хамагдан сэбэрлэгдэнэ. һаалишад үнеэдээ оньһон машинаар һаана.

Эдэ бүгэдын ашаар үбэлэй үедэ, хабартаашье энэ фермэдэ һү һаалинь доошолногүй. Тиигэжэ тус фермэ жэлэй түрүүшын кварталда элбэг дэлбэг сагаан эдеэ гүрэндөө тушааһан байна. Жэшээнь, энэ үе соо түсэбэй еһоор 700 центнер һү тушааха байһан һаа, бодото дээрээ 750 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулаа Фермын улаан булан соо һаалишадай ажалай дүнгүүдые харуулһан самбар олоной анхарал татадаг. Эндэ кварталайнгаа түсэб үлүүлһэн һаалишадай дүнгүүд харагдана. Жэшээлбэл, һаалишан В. Ц. Батуева жэлэй үнгэрһэн дүрбэ һара соо 109 центнер һү тушааха түсэбтэй байһан һаа, 120 центнер тушаагаад, даажа байһан 25 үнеэдһээ 25 тугал абаад байна.

Энэ фермын түрүү һаалишан Д. Б. Молонова, Т. М. Нечкина гэгшэд һү һааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Эдэ һаалишад харууһалжа байһан бүхы 20 гаран үнеэдһээ даб дээрээ 14—15 тугал абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна.

— Май һарада үнеэднай олоороо тугаллажа эхилдэг юм. Энэ үедэ һү һаалишье горитойгоор дээшэлжэ захалдаг, — гэжэ фермын һаалишад хэлэнэ.

Мүнөө эндэ 100 тугал түлжүүлэгдэнэ. һүнэй тоо бүридхэлэй дансые харахада, үдэр бүхэндэ тушаагдадаг продукциин хэмжээншье ургажа байна. Хэрбээ нэгэдэхи кварталай һүүл багаар фермэ дунда зэргээр үдэртөө 1.000 килограмм һү тушаадаг байһан һаа, мүнөө май һарын гараһаар үдэртөө 1.150 килограмм һү бэлэдхэлэй пунктда ябуулна.

Түл олоор түлжүүлхэ, малай ашаг шэмэ ехээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэ искусственна үрэжүүлгын үүргэ улам бүри дээшэлдэг гээшэ ааб даа. Сагаан эдеэ ехээр абахын тула ажалай түрүү онол арга шадамараар нэбтэрүүлжэ, нэн түрүүн үнеэдээ пубайруулхаяа болюулаад, нёдондо жэлдэ энэ фермэ зуун үнеэн бүриһөө 101,0 тугал абажа түлжүүлээ юм. Аймаг дотороо эгээл дүршэлтэй техник-үрэжүүлэгшэдэй нэгэн Т. К. Цындескина тус фермэдэ хэдэн жэлдэ ажаллана. Үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ талаар үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэбые тэрэ эрхимээр дүүргээ. Энэ фермын һаалишад Р. Д. Ядмитова, Г. Б. Елтунова, Т. М. Нечкина, М. Б. Тэлина, Д. Г. Гатапова гэгшэд тугал олоор абана, һүшье ехээр һаана.

Арбадахи табан жэлдэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар эрид һайжаруулха гол зорилго табигданхай. Энэ талаар түбэй һаалиин фермэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд абтана. Бии байһан үбһэ тэжээлээ заатагүй хэршэжэ, холижо хэрэглэхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулагдана. Фермын хамаг оньһото түхеэрэлгэнүүдые механик С. О. Малгаев шадамар бэрхээр хангажа ябуулна. һүнэй шанар һайжаруулха хэрэгтэ механик ехэ хубитаяа оруулдаг. Тэрэ һү хүргэхэ түхеэрэлгэ һаадгүйгөөр хүдэлгэдэг юм. һаалишадай ажалай түлөөһэн һааһан һүнэйнь тоһолигоор ба шанараар тодорхойлогдодог болонхой.

— Продукциин шанар дээшэлүүлхэ ябадалдамнай үнеэдэй тэжээлэй рациондо мочевинэ нэмэлхэ гээшэ тон шухала, — гэжэ эндэхи зоотехник А. А. Фёдорова хэлэнэ. — Бидэ 20 килограмм силостэ 20 грамм хүртэхөөр мочевинэ холиноодибди. Хэмэл һү томоһон болоһон тугалнуудта уулгажа, тушааха һүнэйнгөө хэмжээ дээшэлүүлнэбди. Витаминтай гурил тугалда мнай ехэ һайн тэжээл болодог.

Тус фермынхидэй ямар ехэ хэшээл оролдолго гаргаж хүдэлжэ байһаниие харахадаа ажалтайнь дүтөөр танилсахадаа, тэдэнэй малайнгаа үбэлжэлые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, һү һааха, гүрэндэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб саг соонь дүүргэхэ байһандань гүйсэд этигэхээр.

Д. САНДАНОВ.
манай корр.
Хурамхаанай аймаг.

НУГЫН ФЕРМЫН БРИГАДИР

Эрхим һайн һү һаалиин фермэ тухай үгэ хүүрэй гарахада, нэн түрүүн нутынхидые дурдадаг заншалтай юм. Өөрөө ошожо харахада, хэзээдэшье ондоо байдаг ха юм даа.

Би Прасковья Ивановна Линейцеватай: Нугын һү һаалиин бригадиртай, үнинэй сельскэ Совèдэй депутадтай уулзаха хүсэлэнтэй автобусто һуужа, урда зүг барин зорибоб. Хоёр талаарнай таряанай полинууд зурьна. Хирэ хирэ хүсэтэй палхин баруун-хойноһоо буужа, хамхуулнуудые хиидхүүлэн туухадань, холоһоо хараад, гэнтэ үнэгэн гүйнэ гэжэ һанахаар. Удангүй бэлшээриин үхэр, хонид үзэгдэдэг боложо, багахан добын оройһоо Нугын гэр байранууд жэрылдэбэ.

Прасковья Ивановна сайлахаяа һаяхан гэртээ ороод байгаа һэн.

— Гэртээ, гэртээ байна! — гэжэ мэдэхыень эльгээһэн бишыхан хүршэ хүбүүнинь хашхараад, автобустомнай туласа гүйжэ ерэбэ.

— Һуугты, — гэжэ үндэр сула бэетэй эхэнэр уриба. Ингэжэ тэрэнэй гэртэ бидэнэй танилсалга эхилбэ. Гэр соонь дулаахан, пеэшэн дээрэ һаяхан табигдаһан сан-бусална. Ханаарнь дүрэ зурагууд үлгөөтэй, һүүлэй үеын мебель, аяга табагууд, телевизор, холодильник табяатай.

Прасковья Ивановна зугаатай хүндэшэ эхэнэр байба. Ходо энеэбхилэн татажа үгэеэ хэлэхэ юм. Үлүүшье, дутуушье юумэ дүүгархa дурагүй. Байһан юумые байһан соонь зугаалхые оролдоходонь, сэдьхэлһээ һаншаажа һуугаа һэм.

— Зарим нэгэ зон хүдэлһэн ажалдаа тородог тогтодоггүй, сэсэгһээ сэсэгтэ нинидэһэн эрбээхэй шэнги болошодог, — гэжэ Прасковья Ивановна, удаан саг соо нэгэ газартаа хүдэлһэн тухайнь дурсахада, үгээ эхилээ һэн. — Хүн бүхэндэ өөрынь дуратай мэргэжэл гэжэ байдаг ха юм. Би багаханһаа хойшо малша зоной дунда байжа, үхэр мал да дуратай болонхойб. Тиигээд лэ энэ ажалдаа таһалгаряагүй хүдэлжэ байдагби.

Үнэхөөрөөшье, этигэнгүй байхын аргагүйл даа. Прасковья Ивановна тус фермэ дээрэ бригадираар долоодохи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Ан хан ажалайнгаа намтар эндэһээл эхилһэн юм. Тинхэдэ бүри залуу, эршэ зориг түгэс, хамсы шуужа, халуун ажалаа эхилдэг үень һэн.

Тэрэ үнеэдые даажа абаад, харанхы хара үглөөгүүр бодожо, һаалидаа гарадаг, үдэшэ орой гэртээ ерэжэ, толгойгоо дэрэдээ хүргэһөөр лэ хурхиршадаг болоод ябаа. Урдандаа хажуу тээһээнь харахадаа, үнеэ һаахые юумэндэ бододоггүй, арбан сагаан хурганай хүдэлбэл, хамаг юумэн дүүрэһэндэл болодог байха. Теэд өөрөө үнэн дээрээ хүдэлөөд, яашагүй хүшэр хүндыень онлгоо бэлэй. Яажа теэд бэшэнһээ үлэжэ болохоб? Прасковья бага ябахаһаа ямаршье ажал хэхэдээ үнэн зүрхэнһөө хүдэлжэ, яб-таб юумэ хэхые оролдодог һэн. Энэ урагша тай һайн зангынь эндэшье элирээд тодорбо. Одоол һанаһанаа абажа, һарбайһандаа хүрэжэ шадаха хабаяа харуулаа һэн.

Жэл болоод байхада, за луухан басаган түрүү һаалишадһаа бишыханшье дутуугүй хүдэлдэг болоодхибо. Абьяастай бэрхээр хүдэлһэн хүндэ коллективынь хэзээшье дуратан байдаг. «Манай Прасковья нэтэрүү бэрхэ даа», — гэжэ суг хүдэлдэг нүхэдынь магтажа эхилээ һэн.

Зарим залуу һаалишад удаан хүдэлэнгүй, зүрхэеэ эдигдэжэ хойшолонгүй хаяад, гаража ошохо. Тиимэшүүлдэ Прасковья Ивановна дурагүй, өөдэгүй зангыень нюуртань сэхэ хэлэдэг һэн.

Эрид сэхэ зантай, ажалша бэрхэ басагые өөһэдын бригадир болгохомнай ... хани нүхэдынь дура... оруулжа, үндэр этигэл үз... һэн юм. Дүрбэхэн жэл ... дэлбэшье, дүй дүршэ... түрүү һаалишан гэжэ ... шээд ябаа.

Бригадир болоһон уд... нүхэр Линенцева бэедээ ... ри ехэ эрилтэ та... фермэеэ яажа түрүү зэ... гаргаха тухай бодом... эхилээ һэн.

Удааншье болоогүй б... да, Нугын фермэ түрүү ... гэдэ гаража эхилбэ. Эд... үүсхэлтэй бригадирай ху... эндэ ехэ байгаа ... ажалай ударнигай нэрэ ... дын түлөө хүн бүхэн ... жэ, байһан дутагдалну... усадхажа ороо һэн.

Мүнөө фермэ дээрэнь ... хүн хүдэлнэ, хамта 630 ... тэй юм. Юһэдэхи табан ... лэйнгээ түсэбые Зэдын ... магай Борьёогой совх... Нугын фермын һаали... сагһаань холо урид ... жэ шадаһан байна.

Энэ фермын суута ... шан, гурбан жэлэй түр... аймагай чемпион я... Екатерина Ивановна Гр... нинае мэдэхэгүй хүн ... байха. Тэрэ аймагай Сов... депутадаар оло дахин һу... даһан.

Прасковья Ивановна ... удаа сельскэ Совèдэй де... тадаар һунгагдаһан юм. ... зоной үзүүлһэн этигэл ... дабарине шадал зэрг... харюулдаг.

Коммунис ажалай удар... Линенцева эрхим һайн ... лайнгаа түлөө «Хүндэл... тэмдэг» орденоор, Лен... түрэһөөр 100 жэлэй ойн ... даляар, ВДНХ-гай алтан ... даляар шагнагдаһан.

Партиин XXV съ... шиидхэбэринүүдтэй т... саад, урма зориг орожо, ... эршэтэйгээр хүдэлхые ... дожо байнхай. Праск... Ивановнагай шэнэ ами... нуудые туйлаха байһан... сройдоошье һэжэг түрэг... гүй.

Ц. ХАМАЕ...

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхэ талаар Костромскойн станок бүтээдэг заводой коллектив эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые ажалай эрхим туйлалтануудаар эхилээ. Энэ шухала хэрэгтэ тус заводой партийна организаци тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Энэ заводой коллектив гансал эрхим шанартай продукци гаргадаг юм. Мүн лэ залуу үетэниие һургаан хүмүүжүүлхэ талаар ехэ юумэ хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ ОРОН ШЭНЭ ҺОНИН

ТАРИЛГА ДҮҮРЭБЭ

САРАТОВ. (ТАСС-ай тусхай корр. В. Яковлев). Областиин колхоз, совхозууд эртын оройһото ургамалнуудые тариха хүдэлмэрсэ дүүргэбэ 3 миллионһоо үлүү гектар дээрэ сууда гараһан саратовска шэниисэ, сшмээн тариһан байна. Олон полинууд эрхим шанарай тэмдэгтэ хүртөө.

Байгша оной хабарай хожомдожо ерээшье һаань, механизаторнууд ажалайнгаа түсэбые хаража үзөөд, хэдэн халаанаар хүдэлжэ, тарилгаяа дүүргэжэ байна. Область дотор 7 мянга гаран тусхай агрегат хүдэлхэдөө, культиваци хэһэн, борнойлһон, эртын ургамалнуудые тариһан, үтэгжүүлгэнүүдые оруулһан байха юм. Иимэ агрегадуудые хэрэглэлгэ тарилгын ажалай бүтээсые хоёр үлүүтэй дахин схэдхээ.

ТАРЯАЛАНГЫЕ ХАЛХАЛАН ХАМГААЛНА

РОСТОВ НА - ДОНУ. (ТАСС-ай корр.). Бүхэсоюзна зүблөөн эндэ нээгдэжэ, поли хамгаалгын модо тариха хэрэгые саашадань хүгжөөхэ, оронoй гандадаг нютагуудта модо ехээр тариха замуудые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. СССР-эй ой модоной ажахын союзна, республиканска, хизаарай ба областиин эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, ой модоной болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, түрүүшүүл тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» еһоор, 1,4 миллион гектар талмай дээрэ хамгаалалтын модо тарихаар хараалагдана. Эмхидхэлэй-ажахын, агротехническэ ба гидротехническэ хэмжээ ябуулгануудтай хамтэ поли хамгаалхын тула модо тарижа һуулгаха гээшэ ган гасууртан, хуурай һалхинтай, нара һалхинһаа газарай хүрһэнэй нуралгатай тэмсэлдэ шухала арга нүхэсэл болоно гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совèдэй ой модоной ажахын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. И. Воробьевой хэһэн элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Полинууд шадарай сагай уларилые һайжаруулхаһаа гадна, таригдаһан зурууд модон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ арга олгодог байна.

Зурууд модо тарихадаа, оронойнмай модо таридаг ажахынууд, колхоз, совхозууд гүрэн түрын удха шанартай ажал хэнэ гээшэ гэжэ зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдээ. Энээниие һайжаруулхын тула модо тариха хүдэлмэриие наринаар эмхидхэхэ, энэ хэрэгые агротехническэ таарамжатай һайн болзорто үнгэргэхэ, газараа, машина болон механизмуудые гамтайгаар ашаглаха, эрдэм, техникын, гүрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ байна.

Газар таряалангые нара һалхинһаа хамгаалха зурууд модо тарилгые саашадань һайжаруулха асуудалые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэжэ, зохихо дурадхалнуудые абаха юм.

ЗИЛ-дэ — ЭРХИМ ШАНАРТАЙ МЕТАЛЛ

ВОЛГОГРАД. (ТАСС-ай корр.). «Ахалагша вальцовщик В. В. Суровай бригада ЗИЛ-эй захил бэелүүлэн, халаан соогоо түсэбһөө гадуур 119 тонно металл хайлуулан хабтайлгаа. Нормоёо 125 процентээр дүүргээ. Стан иимэ үндэр бүтээсэ түрүүшынхеэ туйлаба!» гэһэн мэдээсэл «Красный Октябрь» заводой үүдэн дээрэ бии болобо.

— Энэмнай Москвадахи Лихачёвой нэрэмжэтэ автозаводой коллективтэ Октябриин Революциин орден барюулһан үдэр манай металлургнуудай жаргаһан габшагай вахтын үрэ дүн болоно, — гэжэ «Красный Октябрь» заводой директор А. П. Гришин хөөрэнэ. — Адлирхуу автозаводуудай хүдэлмэришэдэй урда ехэ, харюусалгатан зорилгын табигдажа байһые ЗИЛ-эй коллективэй баярай митинг дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө ойлгохоор байгаа һэн.

ЗИЛ-эй захилнуудые предприятиин партийна организаци хододоо хинадаг юм. Партиин XXV съездын делегат, СССР-эй Верховно Совèдэй депутат булад хайлуулагша А. Н. Поздняковой үүсхэлээр Эрхим шанартай продукци бүтээн гаргадаг коллективууд гэжэ нэрлүүлхэ эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн металлургнуудай дунда үргэнөөр дэлгэрээ һэн.

Жэлэй эхинһээ хойшо «Красный Октябрь» заводой коллектив түсэбһөө гадуур 5 мянга шахуу тонно булад прокат гаргаһан байна. Энэ продукциин ехэнхи ... ЗИЛ -дэ эльгээгдээ.

СТУДЕНТНЭРЭЙ БАРИЛГЫН ОТРЯ... ТУГ БАРЮУЛАГДА...

ВОЛГОГРАД. (Т... корр.). Волгоградай ... тиин студентнэрэй ... отряд Россин Федер... тор эрхим гэжэ тоо... Тэдэнэй гэшүүд ... жэлдэ Камчаткын, Х... хүрьһэтэ зоныи. Д... волжиин хүдөө ню... 12,5 миллион түх... дэлмэри хэһэн бай...

Областиин сту... түрүүшын слет ... РСФСР-эй Мини... Совèдэй, ВЦСПС ... ВЛКСМ-эй ЦК-гай ... барюулагдаһан бай... шалгараһан 13 хүн... медальнууд барюу...

Энэ жэлдэ ... отряд ехэ түсэбүүд... нэр Гагарин хотын ... нууд дээрэ хүдэлх... һургуулинуудые, ... мэргэжэлэй училищ... уһалууриин түхе... лые, малай байран... лиха юм.

Ниитэ-политическэ ... эй-патриотическа ... мэри хэхые студен... хитэйгээр бэлдэнэ. ... концертнүүдые та... цинүүдые уншаха, ... шалхы, алдар солы... нуудые, таһалган... хидхэхэдэнь, пионе... лон комсомолшуудта... байна.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭҺЭН СОМСОВЕТ

...агынхид байгаалиһаа ...гуйжа һураагүй. Та... хүсэд болодоггүй, ого... эдеэнэй ургадаггүй ... үндэр газарта тэдэ... баян тарнмал үбһэ ногоо ...адаг. ехэ һү һаадаг, ма... шэгнүүр хараатай ... шададаг байха юм. ...һээ жэлдэ дуй дүрһэ... ...лжуулжа байдагайнгаа ... Санагын совхоз үнгэ... табан жэлэй туршада ... үйлэдбэрилхэ түсэбөө ...роцентээр дээшэлүүлжэ ... Нэгэ толгой малайнь ...гдаха шэгнүүрынь 240 ...граммһаа 310 килограмм ...эр нэмэһэн байна. Зу... бэлшээри шадамараар ...жэжэ, намар-үбэлдөө ...р шахан таргалуулжа, ...роцент малаа гүрэндэ эр... шанартайгаар тушаажа ...на.

...гын малшад жэл бү... эрдэмтэдтэй холбоо ...агаа үргэдхэжэ бай... ...нэнэйнь аша үрэ ехээр ...үйлэдбэрилхэ хэрэгтэнь ... үзүүлнэ. Зооветери... мэргэжэлтэд малшад... хамта совхозоингоо ма... ...үлтэр һайжаруулгада ...лаа хандуулна. Энэнь ...аа үшөө ехээр мяха ...бэрилхэ гэһэн удхатай ... Хальмаг үүлтэрэй мал ...руулха фермэ бии бол... ...ко, мяха үйлэдбэрилхэ ... бодото научна үндэ... ...нь боложо үгөө. Тиигэ... ...тахан сагай турша соо ...ртэ малай тоо толгой ... мянга хүрэтэрөө оло... Гадна, адуу үсхэбэ... һайжаржа байнхай. ... түхэреэн жэлэй тур... ...бэлшээриин хүсөөр үдэ... ...ым.

Шэнэ үрэ дүн өөрөө ерэшэдэггүй, түрүү хүнүүдэй оролдолго үүсхэлһээ дулдыдана. Социалис мүрысөөн жэлһээ жэлдэ түрүүшүүлэй хаба зориг нэмээнэ. Совхозой түбэй талмайн Хүндэлэлэй самбарта үлгэгдэһэн түрүүшүүлэйнь дүрэ зураг хаража болоно. Эдэмнай хэд гээшэб? Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын орденой кавалер А. Д. Вандеева, үнгэрэгшэ жэлдэ мал шахан таргалуулалгаар совхозой чемпион болоһон Г. Ц. Логинов, ажалай ветеран Х. Д. Цыбенова, А. Р. Тарбаева, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. Д. Вальжурова болон бусад нүхэдые нэн түрүүлэн обёоржо болоно.

Һаалишад С. Б. Гармаева, Х. Гармаева, Р. Д. Доржиева, залуу һаалишан В. Гапилов гэгшэд тухай тусгаар һайшаалтай үгэнүүдые хэлэмээр. Юуб гэхэдэ, эдэ нүхэд һү һааляар юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб урндшалан дүүргэжэ шадаа.

Хүшэр хүндэ, харюусалгатай ажал дээрэ эндэхи Соведэй депутадуудай олонхинь худэлнэ. Сомоной Соведэй 25 депутадай 16-ниинь мал ажалда гү, али механизатораар хүдэлнэ. Тэдэнэр гансал өөһэдөө габьятай һайнаар ажалладаг бэшэ, мүн суг хүдэлдэг хани нүхэдөө урмашуулжа, амжалта туйлуулдаг.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ сомоной Соведэй депутадуудай оруулһан хубитань ехэ. Табан жэлэйнгээ түсэб һү һааляар совхоз үнгэрэгшэ жэлэй август һарада дүүргээ һэн. Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө мүн лэ амжалтатай дүүргээ.

Булагай фермые даагша сомоной Соведэй депутат, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан Ц-Д. Охиновагай алдар суу республика дотороо холо хүрэтэр мэдээжэ болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 үнеэн бүриһөө 115 тугал абажа, бүтэн бүлеэн ондо оруулһан байха юм.

Депутат Ц-Д. Гомбоева дүршэл ехэтэй малшан, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг гэжэ аймаг соогоо мэдээжэ. Түрэһэн үхибүүдээ мал ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлдэг. Роман хүбүүниинь малшаар, Татьяна басаганиинь ветеринарна врачаар хүдэлдэг болоһон байха юм. Баян дүршэлтэй мал адуулагшадые, сомоной Соведэй депутат С. Будаева, А. Тарбаева гэгшэдые олонхид мэдэхэ болонхой. Найман һаалишан үнеэн бүриһөө хоёр мянган литрһээ үлүү һү һаажа, үндэр амжалта туйлаа. Тэдэнэр баран сомоной Соведэй депутадууд юм. Һү һааляар аймагай чемпион С. Б. Гундуева үнеэн бүриһөө 2736 литр һү һааһан байна. Иимэ амжалта аймаг дотор хэншье үшөө туйлаагүй юм.

Ажалай ветерануудһаа залуушуул гээгдэнэгүй. Залуу трактористнууд В. Гундуев А. Жамьянов хоёр жэл бүхэндэ шэнэ газар хахалжа, ехэ амжалта туйладагаараа суурхадаг.

Сомоной Соведэй депутадуудай зорилгонь ехэ. Тэдэнэр социалис мүрысөөнэй ябаса тухай һонирхожо, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, хүн зониие ажаһуудалай хэрэгсэлээр болон худалдаа наймаанай талаар хангалгые шалгажа байдаг юм.

Һүүлэй үедэ саг үргэлжын комиссинууд эдэбхитэйгээр хүдэлдэг болоо. Илангаяа хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси шалгарна. Нэгэдэхи отделение эрхилэгшэ, депутат Н. Б. Хадаев түрүүлэгшэнь юм. Үнгэрэгшэ зун тус комисси хараатай хүдэлмэри ябуулаа. Цахир гол үерлэжэ, гурбан зуун центнер үбһэн уһанда абташаһан байгаа. Комиссиин гэшүүд үбһэнэй бригада, звено дээрэ байлсажа, жэшээ харуулан хүдэлэлсэһэн, халаанайнгаа түсэбые үбһэшэдэй үлүүлэн дүүргэлгэдэ туһа нүлөө үзүүлжэ байгаа. Багахан болзор соо шэмэ шүүһэтэй, ногоохон үбһэн хуряагдаһан юм.

Депутат А. Д. Цыбиковэй хүтэлбэрилдэг соёл-гэгээрэлэй болон элүүр энхые сахилгын талаар комиссиин хүдэлмэрине һайшаан дэмжэмээр. Тус комиссиин гэшүүд нютагайнгаа хүн зондо уран һайханай харалга үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ ниилээдгүй туһалаа. Тэдэнэй үүсхэлээр табин гаран хүнһөө бүридэһэн Санагын арадай хоор эмхидхэгдэһэн, «Ажалай сууряан» гэжэ агитбригада бии болгоһон байна. Саг үргэлжэ холын отара, фермэнүүдтэ ошожо, һонирхолтой концерт харуулхаһаа гадна, зэргэлээд оршодог Далахайн совхозой малшадта нэгэнтэ бэшэ хонгёо һайхан дуу дуулаһан, хүгжэм, хатар наадаһан байха юм.

Һунгагшадай захиднуудые дүүргэлгэ Соведэй хүдэлмэриин шухала хубинь болоно. Тосхоноо болбосон түхэлтэй болголгодо гол анхарал хандуулагдадаг. Гансахан нёдондо жэл багшанарай, ангуушадай хоёр айлай байха табан байра, һургуулиин шэнэ байшан ашаглалгада үгтэһэн юм. Дүрбэн зуун хүнэй пууха, спортивна залтай хоёр дабхар соёлой байшан бариггдажа байнхай. Гадна, сомоной Совет хубидаа гэр бариха. заһабарилха хэрэгтэнь хүн зондо ходо туһалжа байдаг юм.

Сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитет олонхитын эдэбхитэдтэ түшэглэдэг. Эхэнэрнүүдэй Совет, арадай хиналтын бүлэг, нүхэрэй сүүд, арадай һайн дуранай дружина олон тоото асуудалнуудые шиидхэлгэдэнь сомоной Соведтэ туһалдаг юм.

Санагын совхоз юһэдэхи табан жэлэй туршада ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлаһанайнгаа түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Түрэл партиингаа XXV съездын хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө мүнөө бүхы хүсэ шадалаа гаргажа, амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай. Энэ харюусалгата хэрэгтэ депутадуудай горитой хубитаяа оруулха байһандань гүйсэд этигэгдэнэ.

А. АЛЕКСАНДРОВ,
журналист.

«Хангаловта зорюулагдаһан уншалганууд»

СССР-эй Науканудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэм шэнжэлдэг институтда мэдээжэ эрдэмтэн-этнограф М. Н. Хангаловай дурасхаалда зорюулагдаһан уншалганууд болобо. Иимэ уншалганууд 50-яад, 60-аад онуудта жэл бүри үнгэргэгдэдэг байгаа. Теэд һүүлэй жэлнүүдтэ юундэшьеб таһалдадаг болоһон юм. Нёдондоһоо хойшо энэ заншал дахинаа һэргээгдээ һэн.

Республикымнай мэдээжэ, мүн залуу эрдэмтэд, М. Н Хангаловай нэрэмжэтэ музейн хүдэлмэрилэгшэд болон бусад мүнөө жэлэй уншалгада олоороо хабаадалсаба. Гадна, Эрхүү хотоһоо уригдаһан хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Н. О. Шаракшинова, түүхын эрдэмэй кандидат, Буряадай АССР-эй эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша П. П. Хороших гэгшэд манда ерэһэн байна.

Уншалгануудые филиалай ниитын эрдэм шэнжэлхэ институдай директорэй орлогшо А. Б. Соктоев нээжэ, эрдэмтэдэй бэлдэһэн 12 элидхэл шагнагдаба.

— Ямар зорилготойгоор иимэ уншалганууд үнгэргэгдэнэ гээшэб? — гэһэн асуудалтайгаар филиалай ниитын эрдэм шэнжэлхэ институдай этнографиин тематическа бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ, түүхын эрдэмэй доктор Е. М. Залкиндда хандабабди.

— Этнографи хадаа өөрын онсо шэнжэтэй эрдэм юм, — гэжэ тэрэ харюусаба. — Иимэ уншалгануудта хаа хаанаһаа эрдэмтэд суглардаг. Тиимэһээ жэл соо хэһэн юумэн тухайгаа бэе бэедээ дуулгажа, ажал хүдэлмэрээ харалсадаг. Шэнжэлгэнүүдэйнгээ саашанхи хараа шугамые сугтаа хэлсэн тодорхойлолго хадаа уншалгануудай гол зорилго гэжэ һанагшаб.

Хангаловта зорюулагдаһан уншалгануудта түрүүшынхеэ хабаадалсаһан Н. О Шаракшиновада һанамжаяа хэлэхыень дурадхахадамнай, нигэжэ харюусаа.

— Уншалганууд һонирхолтойгоор, хүн бүхэндэ туһатайгаар үнгэрөө. Һонирхолтой олон юумэ дуулан-а абааб. Жэшээлхэдэ, хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейн хүдэлмэрилэгшэ Б. Б. Балдоржиевай хэһэн «Бэшүүрэй аймагай Гушад тосхоной шэнэ ажабайдал» гэһэн элидхэл ехээр һайшаабаб.

Үнэхөөрөөшье, нүхэр Балдоржиевай хэһэн элидхэл олон зоной анхаралые татаһан байна. Тэрэ Гушад тосхондо ажаһуудаг зоной мүнөөнэй ажабайдалые һайнаар шэнжэлжэ, сугларагшадые һонирхуулжа шадаа.

Түгэсхэлэй үгэ хэлэһэн Е. М. Залкинд эдэ уншалгануудай тон ехэ туһа асардагыень онсолон тэмдэглээд, саашадаа энэ хэмжээ ябуулгые улам һайнаар, олон эрдэмтэдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэбэл, бүри һайн байгаа гэжэ тэмдэглээ.

Д. ГАРМАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: зал соо. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Н. О. Шаракшинова.

А. ЖАЛСАРАЕВАЙ
фотонууд.

АРАДАЙ ТЕАТРНУУД ХҮШЭГЭЕЭ НЭЭНЭ

...эин ажалшан арадай багша Владимир Ильич ...тон зүбөөр иигэжэ тэм... ...эн юм: «Искусство гээ... ...дһаа эшэ үндэһэтэй ... мүн». Һүүлэй жэл... ...турша манай Бу... ...орон дотор уран һай... артистнуудай шадаба... арадай искусствын хүг... ...ние тоолохо, мэдэхэ, ...о үзэхэ болоо һаа, ехэ... хэрэгтэй хаш. Арадай ансамбль, хоор, музей ...ойлгосонууд бидэндэ ...танил болонхой бшуу. ...даа юу харуулнаб гэ... манай обществын ехэ ...тын замда гараха бүри ...уран шадабари, бэли... ...ам хүгжэжэ, үргэн дэ... ...үдэрһөө үдэртэ оло... ...ганиинь болоно.

... хүниие хүмүүжүүл... ...гтэ искусство гээшын ...ар ехэ үүргэтэй, удха... ...тай байһан тухай олон... ...дээжэ. Эгээл энээн ту... ...үрэл партиимнай XXV ...дээрэ КПСС-эй ЦК-гай ...льна секретарь Л. И. ... иигэжэ тэмдэглээ: **«Литература гү, али ис... ...ын оюун бэлигтэ зо... ...хадаа национальна бая... ...уй. Уран хурса үгэ, үн... ...дагуудай толон, ура... ...эмэглэһэн шулуун, гоё ... аялга дуунууд мүнөө ...хүнүүдые зоригжуул... манай үетэн тухай, үе ...тухай, манай сэдьхэл хү... ...дэг асуудалнууд болон ...шүүд тухай манай ... сэдьхэлэй дурасхаа... ...рхэ һудаһандамнай ...улна бшуу».**

Эдэ үгэнүүд хадаа арадай искусствада сэхэ хабаатай. Мүнөө үедэ манай республика дотор арадай 19 театр тоологдоно.

Арадай театр гээшэмнай юуб? Театрта дуратай хүнүүд, мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд, һаалишад, хонишод, багшанар болон бусадые суглуулжа, зүжэгтэ наадажа шадахаар бэлигтэйшүүлыень шэлэн абажа эмхидхэһэн бүлэг болоно ха юм. Эдэ хүнүүднай өөһэдын ажал хүдэлмэритэй. Тингээд сүлөөтэй сагтаа клуб гү, али Соёлой байшан, ордондо сугларжа, режиссерой хүтэлбэри доро хүдэлжэ, ямар нэгэн зүжэг хүн зондо харуулна ха юм.

Манай арадай театрнуудай дунда Барханай театр эгээл үниинэй болоно. Энэ театр арбан табан жэлэй саада тээ эмхидхэгдэһэн юм. Зүүн Сибириин соёлой институт дүүргэһэн Б. Шойнжуров хэдэн жэлэй туршада энэ коллективые хүтэлбэрилнэ. Хурамхаанай аймагай Бархан нютагай артистнууд Х. Намсараевай «Сэрэмпэл» гэһэн тууржаар табигдаһан зүжэгһөө хэһэг харуулхадаа, нилээд шадамар. сценэ дээрэ наадахаар хүнүүд байһанаа тодоруулан гэршэлээ һэн. Эдэнэр 1974 ондо монгол драматург Ч. Ойдобой «Далан худалч» гэһэн зүжэгые амжалтатайгаар табяа һэн.

Мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай театр һүүлэй жэлнүүдтэ яһала урагшатайгаар хүдэлжэ байнхай. Энэ коллективые нилээд дүй дүршэлтэй режиссер М. Наумов хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр һүүлэй үедэ «Сэнхир пулаадхан». «Алзамовай үхэл», «Эрэлхэг зүрхэн». «Зулгы зүрхэ сэдьхэлһээ болоһон ушарал» гэһэн зүжэгүүдые табяа. Мүнөө үедэ эдэнэр «Призвание» гэһэн зүжэг бэлдэжэ байна.

Арадай театрнууд бэлигтэй хүнүүдые хамтаруулжа шадана. Эндэ хүн бүхэнэй зүжэгтэ наадажа шадахагүй байһан тухай мэдээжэ ааб даа. Зүгөөр хэршье бэлигтэй хүн өөр дээрээ оролдон хүдэлөөгүй һаа, артист боложо шадахагүй ха юм. Тиимэһээ арадай театрай режиссернууд артистнуудтай тэсэмгэйгээр хүдэлжэ, хайшан гэжэ наадаха, гүйсэдхэхэ рольдоо яажа бэлдэхэ, хайшан гэжэ геройнгоо образые дүүрэн хүсэдөөр харуулха тухай тэдэнэр заажа үгэнэ, һургана. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй арадай театрай коллективые Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Владимир Баторов хүтэлбэрилнэ. Эндэ 40 гаран артист бии. Энэ театрайхид Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд». Н. Дамдиновай «Илалтын дархашуул» гэһэн зүжэгүүдые амжалтатайгаар табяа һэн.

Мүн Захааминай аймагай арадай театр яһала һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Вл. Соболев энэ театрые хүтэлбэрилнэ. Театрай артистнууд «Любовь кольцо» гэһэн водевилине яһала һайнаар табяа һэн. Мүнөө үедэ тэдэнэр М. Рощиной «Эшелон» гэһэн зүжэгые табихаяа бэлдэжэ байна.

Тиихэдэ Хойто-Байгалай аймагай Нижнеангарскын арадай театр хүн зондоо мэдээжэ боложо эхилэнхэй. Дүй дүршэлтэй режиссер, артистка Светлана Бубеева тэндэ хүдэлнэ. Энэ театрай артистнууд А. Анкиловай «Солдатская вдова», М. Ульяниинскиин «Заре навстречу». А. Балакаевай «Эхын нангин зүрхэн» гэһэн зүжэгүүдые табяа.

1975 оной ноябрь һараһаа арадай театрнуудай телевизионно харалга эхилээ һэмди. Арадай хэдэн театрай артистнууд өөһэдынгөө уран шадабарине телевизорээр харуулаа. Һаяхан Дэрээнэй арадай театрайхид Улаан-Үдэ хото ерэжэ, Ц-Д. Дондокова Ф Сахиров хоёрой бэшэһэн «Дабһанай амтан» зүжэгһээ нэгэ хэһэг харуулба. Иигээд Мухар-Шэбэрэй. Захааминай аймагуудай арадай театрнууд Улаан-Үдэ хотодо айлшалжа ерэхэнь

Арадай театрнууд өөһэд хоорондоо айлшалалсажа, зүжэгүүдые табидаг заншалтай болонхой. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай арадай театрайхид Хори тосхондо айлшалан ошожо, Б. Васильевай «А зори здесь тихие» гэһэн зүжэгые тэндэ харуулаа һэн. Мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай театрай артистнууд Загарай тосхон ошожо, В. Катаевай «Сэнхир пулаадхан» гэһэн зүжэг табяа.

Арадай театрнуудай репертуар тухай хэдэн үгэ. Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо репертуар нилээд һайжараа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр нэгэ акттай зүжэгүүд манайда тон хомор. Буряадай драматург, уран зохёолшодһоо иимэ зохёолнуудые хүлеэһээрбди.

Арадай зарим театрнууд юушье хэнэгүй гэжэ эндэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Загарайн, Петропавловкын арадай театрнуудай һураг суу үниинэй замхашанхай. Тэдэнэр һүүлэй хэдэн жэлэй туршада нэгэшье зүжэг табяагүй байха юм.

Хэдэн дутуу дунданууд тухай. Арадай театрнуудай хүдэлмэридэ партиина, профсоюзай эмхинүүд олонхи ушарта туһалнагүй. Нилээд олон театрта наадаанай хэрэгсэл, костюм гэхэ мэтэ үгы, хомор байха юм. Жэшээлхэдэ, Ахын аймагай арадай театр һайн лэ хүдэлхэ аад, дурсагдагша органуудһаа туһаламжа, дэмжэлгэ абанагүй. Гансахан режиссер юу хэжэ үрдихэб?

Арадай театр... Гоё пайханда, искусствада дурлуулха, уран зохёол, шэнэ зүжэг олоной дунда нэбтэрүүлхэ, хүниие хүмүүжүүлхэ талаар ехэ юумэ хэхэ аргатай энэ театрнуудые хүгжөөхэ ехэ шухала зорилго табигдана. Манай Культурын министерствын научно-методическа түбэй зүгһөө нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Тиибэшье энэ үшөө бага. Партиин райкомуудай, аймгүйсэдкомуудай зүгһөө ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ хэрэгтэй.

Т. БАХАНОВА,
республиканска научно-методическа түбэй ахалагша методист, режиссер.

Ажалшадай бэшэгүүд

ЁҺОТОЙ ТУҺАЛАГША

Манай республикын санэпидстанциин «Профилактик» гэжэ ханын газетэ хүдэлмэрилэгшэдэйн гөө дунда хүндэтэй болонхой. Тиимэһээ тус газетэ гаргалгада коллективэймнай олон гэшүүд хабаададаг. Эпидстанциимнай хүдэлмэрилэгшэд Афанасьева, Хабдаева, Кожух, Санжиева болон бусад һонирхолтой, хэрэгтэй материалнуудые толилуулдаг. Иигэжэ газетэдэ бэшэдэг зоной аша туһаар коллективэй ажал хүдэлмэри, шухала үйлэ хэрэгүүд тухай материалнууд саг үргэлжэ толилогдодог, тон шухала, дары түргэн шиидхэгдэхэ асуудалнууд табигдадаг.

Ханын газетын номернууд та магтаалтан һайнаар ажалладаг хүдэлмэрилэгшэд тухай, агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаһан материалнууд олоор толилогдодог байгаа толилогдоношье.

Ханымнай газетэ профсоюзай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн городой эмнэлгын эмхи зургаануудай ханын газетэнүүдэй конкурсдо хабаадажа, түрүү һуури эзэлһэн юм.

Газетээ бүри һонирхолтой, коллективтээ туһатай болгохын тула ахалагша редактор, республикын габьяата врач. Л. Е. Окунева, редколлегиин гэшүүд И. Д. Егорова, Л. Н. Ханхараева болон бусад ехэтэ оролдоно.

В. ТАХАЕВ,
республикын санэпидстанциин врач.

ОГОРОД—ОЛЗОТОЙ ҺАЛБАРИ

Саян уулын хормойдо оршодог «Восточные Саяны» колхоздо долоодохи жэлээ теплицын комбинат хүдэлгэгдэжэ, тус ажахыда яһала ехэ олзо доход оруулна. Тус комбинадта хүдэлдэг овощ ургуулагшадай ажалыень агроном Д. Ошоров хүтэлбэрилдэг. Үнгэрэгшэ 1975 ондо эндэхи овощ ургуулагшад хамта дээрээ 70 тонно үгэрсэ суглуулха социалис ялгатай байгаад, тэрэнээ холо үлүүлэн дүүргээ бэлэй. Энээнэй ашаар 12 мянган түхэриг олзо доход колхозой кассада оруулагдаа. Эндэ хамта дээрээ 20 хүн хүдэлнэ. Байгша ондо тэдэнэр 70 тонно 300 килограмм овощ хуряажа социалис уялга абаад, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула эртээнһээ оролдолго гарган хүдэлнэ. Мүнөө дээрээ 11 мянган ургамал һуулгаха горшоогууд бэлэн болгогдоо. Мүн хүсэд хүрэхэ минеральна үтэгжүүлгэ зөөгдэнхэй. Гадна, 850 тонно нютагай үтэгжүүлгэ теплицэдэ оруулагдажа тараагдаа. Расадануудаа апрелиин хахадһаа таржа эхилһэн юм.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тус комбинадта 9 арка хүдэлгэгдэхөөр хараалагдана. Тэдэнэй дүрбэнэйнь заһабарилга ехэтэй байбашье, тарилгын хүдэлмэриин эхилтэр бэлэн болгогдоо.

Нэгэдэхи архада хүдэлдэг овощ ургуулагшад Р. Лойсонова, Б. Цыбикова, Д. Маһзаева гэгшэд 1.000 дүрбэлжэн метр талмай дээрэһээ 13 тонно үгэрсэ суглуулха социалис уялга абаа. 2-дохи аркын овощ ургуулагшад М. Петухова, И Фомкинова, Х. Майдарханова гэгшэд баһал 13 тонноһоо бага бэшэ ургаса абаха зорилготой. Тус ажахын овощ ургуулагшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалис уялгаяа урагшатай һайнаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

Б. БИРБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Түнхэн.

РСФСР АВТОНОМИТО республиканудай ҺОНИН

...ЕМЕХАНИКА: ...ИМ ШАНАРТАЙ

...хотодохи теле... ...ска аппаратурануу... заводой коллектив ... нефтепроводой. ...цкэ химиин заво... ...ышенска пумаажан комбинадай захилнуу... ...орһоонь урид дүүр... ... предприятинуудта ... автомат аргаар ...илхэ телевизионно ...энүүд эндэ бүтээг... Тиимэ түхеэрэлгэнүүд ...но-тоололгын янза ... машинануудтай ... ашаглагдана. Тии... ... предприятинуудай ...ерскэ пункт... ... теле-түхеэрэлгэнүү... ...агдаба гээшэ. ...хотын завод энэ ... тон томо пред... ...удай нэгэн болоно. ...ээгдэһэн теле-түхеэ... ...манай орондо, хи... ...нашье мэдээжэ бо... Тэрэниие хэрэглэһэ... ...р үйлэдбэриин ашаг ... дээшэлнэ. Жэшээнь, ... нефтепроводто ...рэлгэнүүдые хэрэг... ...ашаар жэл соо 300 ...түхэриг алмаха арга ...

...циин шанар һайжа... ...алаа арбадахи та... ...й гол эрилтые энэ ...коллектив амжалта... ... дүүргэжэ байна. ...энэ заводто бүтээг... ... зүйлдэ Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгогдобо. Тиигэжэ энэ заводто эрхим шанартай 27 зүйл бүтээгдэдэг болоо. Энэнь заводто бүтээгдэдэг продукциин 40 процентнь болоно.

Э. МАЛЬБАХОВ,
ТАСС-ай корр.

ТОСХОНОЙ ПРОЕКТ ЗОХЕОГДОНО

«Татколхозпроект» институдай коллектив Сармановска районой «Магариф» колхозой түб һууринай проект зохёожо дүүргэбэ. Хуушанай Тлянче-Тамак тосхондо мүнөө үеын гоё һайхан гэрнүүд. соёлой байшан, захиргаанай гэрнүүд, шэнэ һургуули баригдаха юм. Эндэхи голой эрьедэ сэсэрлиг, стадион баригдахаар түсэблэгдэнхэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тус институдай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудтахи 500 гаран тосхоной проект зохёоһон байна.

— Автономито республикын хүдөө тосхонуудай проект зохёохо талаар нилээд дүршэлтэй болонхойбди, — гэжэ институдай директор А. А. Семелькин хөөрэнэ.— Олонхи проектнүүднай һайн сэгнэлтэдэ хүртэнхэй. Жэшээлэн хэлэбэл, Кукморско районой «Тан» колхозой түб һууринай проект СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудай выставкын дипломоор тэмдэглэгдэһэн байна. Манай институдай хүдэлмэрилэгшэд малай томо комплекснуудай проектнүүдые зохёоно. Бидэнэй зохёоһон проектээр мүнөө туулайн томо 47 фермэ, малай хэдэн арбаад комплекс баригдажа байна. КамАЗ шадархи хүдөө ажахын предприятинуудай проектнүүдые зохёохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Институдай хүдэлмэрилэгшэдэй хэхэ ажал арбадахи табан жэлдэ бүри ехэ болоно. Энэ үе соо 11 миллион түхэригэй проектно-сметнэ документаци зохёогдохоор түсэблэгдэнэ. Удмуртын АССР-эй, Пензенскэ, Тамбовско болон бусад областьнуудай хүдөөгэй барилгашад «Татколхозпроект» институдта проект захиха аргатай.

М. КУКЛИН,
ТАСС-ай корр.

Казань.

ШЭНЭ МАШИНА

Ижевск хотын механическа заводто шэнэ түхэлэй рубильна машина бүтээгдэдэг болобо. Тиигэжэ модоной үлөөдэһэн ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэдэг ослохонь гээшэ. Тэрэ машинын ашаар целлюлозо-саарһанай промышленностьда хэрэглэгдэхэ технологическа зомгооһон абтаха юм Тиимэ машинаар нэгэ час соо 50 кубометр модо болбосоруулха аргатай. Энэнь урид гаргагдадаг машинануудайхиһаа 3 дахин ехэ болоно.

Ю. КЕДРОВ,
ТАСС-ай корр.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОХО

«Аймагай тосхон һууринуудай социально-культурна хүгжэлтэ арбадахи табан жэл соо» — иимэ асуудал Хэжэнгын аймсоведэй ээлжээтэ сессиин үзэмжэдэ табигдаба. Энэ асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б-Д. Б. Рыбдылов элидхэл хэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэл соо тосхон һууринуудай социально-культурна түхэл шэнжые саашадань һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдээ гээд элидхэлшэ мэдүүлээ. Республикын аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Хэжэнгын аймаг нэгэнтэ бэшэ түрүү һуури эзэлһэн байна.

Гэбэшье туйлаһанаараа һанаагаа заһаад һуунгүй энэ талаар хүдэлмэрээ саашадань эдэбхижүүлхэ ёһотойбди гэжэ нүхэр Рыбдылов зүб заагаа. Юуб гэхэдэ, дутуу дунданууд үшөөл олон байна. Жэшээлхэдэ, Леоновто, Красный Яр, Үлзытын адаг тосхонуудта түрэл һууринаа болбосон түхэлтэй болгохын тулада үшөөл бага юумэ хэдэг байна. Хуушаржа үмхиршэһэн гэрнүүд олон, һөөг модод таригданагүй. Хэжэнгын, «50 лет Октября» совхозуудһаа бэшэ ажахынуудай отделенинүүдэй түбүүдтэ сад-яслинууд сагай эрилтэдэ тааруулагдаагүй байһаар.

Чисааныи совхозой тугалшан Д. М. Дондокова, Ородой адагай дунда һургуулиин багша В. Б. Баженова, Хэжэнгын совхозой директор М. Г. Санжимитыпов, Хэжэнгын сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. О. Ямпилов, аймагай газетын редактор Б. Ц. Эрдынеев болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсахадаа, дутуу дундануудые усадхаха тухай хэлэһэн байна.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗАВОДОЙХИДТОО БЭЛИГ ШАДАБАРЯА ХАРУУЛНА

НАБЕРЕЖНЫЕ ЧЕЛНЫ. Ороной томо барилганудай нэгэн—КамАЗ-ай барилгашад болон хүдэлмэришэд сүлөө сагаа хүхюунээр үнгэргэнэ. Эндэ уран һайханай бүлгэмэй олон коллективүүд хүдэлнэ. Заводой олонхи хүдэлмэришэд болон барилгашад уран һайханай бүлгэмэй концертнүүдтэ хабаадаха дуратай. Заводто драмын, дуунай коллективүүд бии, хатарай болон халбага сохижо наадагшадай ансамбльнууд хүдэлнэ. Эдэнэр сүлөө сагтаа һонирхолтой концертнүүдые бэлдэжэ, заводойнгоо хүдэлмэришэдтэ бэлиг шадабаряа харуулдаг юм. Удын эдеэ хоол бариха сагта эдэнэр заводой цехүүд соо концертнүүдые табина. Халбага сохижо наадагшадай концертнүүдые хараха дуратайшуул илангаяа олон байдаг, энэ коллективые бэлиг шадабаряа харуулхыень цех бүхэн уридаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гол конвейерэй цех соо халбага сохижо наадагшад концерт харуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАДАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУТДА

УРАГШАТАЙГААР гүрэнэй шалгалта барижа, хамта дээрээ 214 хүбүүд, басагад зоотехнигэй, агрономой, экономистын мэргэжэлнүүдтэй болобо. Инженернэ, ветеринарна факультедүүдэй студентнэр энэ шалгалтаяа июль һарада барнха юм.

Энэ институт дүүргэһэн хүбүүд, басагадтай ганса манай республика дотор бэшэ, мүн оронойнгоо элдэб республика, область, хизаарнуудта уулзажа болохот. Яхадай, Тувын автономито республикануудта, Алас-Дурна зүгтэ, Алтайн, Красноярай хизаарнуудта, Шэтын, Кемеровэй, Вологдагай областьнуудта тус институт дүүргэгшэд ажаллана.

БАЯРАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА институдай ВЛКСМ-эй комитет комсомолой документнүүдые һэлгэлгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ байна. Партиин ветеранууд, үнинэй комсомолшууд, институдай партбюрогой гэшүүд билет һэлгэлгын баяр ёһололой суглаануудта уригдажа, комсомолшуудтай хөөрэлдэнэ, нүхэд ёһоор зүбшэнэ.

Эрхим һуралсалаараа шалгардаг, институдай ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг экономическа факультедэй 5-дахи курсын студентнэр институт соогоо эгээл түрүүн комсомолой документнүүдые һэлгэхэ эрхэдэ хүртөө һэн.

Мүнөө эндэ һурадаг 3000 комсомолшуудай 2300-нииинь комсомолой шэнэ билетдэй болонхой.

«СТУДЕНТНЭР — НАУКА, ҮЙЛЭДБЭРИ, СОЕЛ КУЛЬТУРАДА» гэһэн уряа доро тус институтда соносхогдоһон габшагай һара түгэсэбэ. Энэ һара соо студентнэр һонирхолтой, туһатай олон юумэ хээ. Эдээн тухайнь тобшохоноор тогтое.

Апрелиин һүүл багта студентнэрэй хамтын байрануудта республикымнай мэдээжэ артистнууд, поэдүүд уригдажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна. Жэшээнь, студентнэр СССР-эй арадай артист Г. Цыденжаповтай уулзажа, зохёохы зам, ажал хүдэлмэри тухайнь ехэ юумэ мэдэжэ абаа. Поэдүүд С. Ангабаев, М. Самбуев, А. Румянцев болон бусад зохёохы ажал тухайгаа хөөрөө, шэнэ шүлэгүүдээ уншаа. Гадна энэл һарын туршада институдай актова зал соо городой дүрбэн институдай комсомолой эдэбхитэд Социалис Ажалай Герой, ЛВРЗ-гэй токарь Б. З. Поздеевтэй, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ М. В. Мохосоевтой, республикын культурын министр Д. З. Жалсараевтай, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. П. Убеевтэй уулзаһан байна.

В. И. Ленинэй түрэһэн үдэртэ зорюулжа, апрелиин 21—22-то студентнэр городой олон предприяти болон һургуулинуудта лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө, һонирхолтой концертнүүдые харуулаа. Туршалга-үйлэдбэриин «Байгал» ажахы, мяханай комбинат, үрэ-жэмэсэй станциин хүдэлмэрилэгшэд студентнэрэй бэлиг шадабаритай мүн лэ танилсаа.

Д. ДАЩИЕВ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ һОНИН

ОМОГОРХОН БАЯСАНАБДИ

Мүнөө — хабарай тарилга түлэг дундаа. Иимэ сүлөөгүй үедэ бидэнэр, киномеханигууд, таряашадые улам һайнаар хангаха, удха түгэлдэр, уран хурса кинофильмнүүдые харуулжа, тэдэниие урмашуулха гэжэ оролдонобди.

«ЗИЛ» заводто болоһон уулзалга дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ соо гайхалтай һонирхомоор, омогорхомоор мүрнүүд бии. Жэшээлхэдэ, **«Би үшөө дахин дабтахаяа һанааб: бүхы шатануудай хүдэлмэриин шанар бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ» гэһэн** үгэнүүд ямаршье мэргэжэлтэй хүнүүдтэ сэхэ хабаатай. Тиигээд бидэнэр, ажалшадай түхеэрэлгэнүүдээ, материал, мүнгэ зөөри, сагаа хэр зүбөөр, эзэн еһоор хэрэглэжэ, гаргашалжа шадаһанһаа ехэ юумэн дулдыдаха байна бшуу.

Тиимэһээ бидэнэр ажалаи журамые улам һайнаар сахижа, өөһэдынгөө уялгануудта үнэн сэдьхэлһээ хандаха болонобди.

«ЗИЛ» автозаводой коллектив мэтээр ажаллаха, оролдохо дуран хүрэнэ.

Д. ДОРЖИГУТАПОВ,
Хэжэнгын аймагай Хөөрхэ тосхоной киномеханик.

ЗАХААМИНҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

△ Ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ өөһэдынгөө хүсөөр хоёр дабхар конторын байшан хирпиисээр барижа дүүргэбэ. Энэнь уужам һаруул, олон таһагуудтай юм. Мүнөө эндэнь шэнэ мебель абтажа табигдаба.

△ Дүтэлүүрэй совхозой дүрбэдэхи отделенидэ 50 хүүгэдэй банха сад-ясли аймагай колхозууд хоорондын барилгын организациин барилгашад ашаглалгада тушааба. Тиин тус отделениин гэрэй эзэн эхэнэрнүүд садяслитай болоходоо, совхозойнгоо ажалда ябаха аргатай болоо.

▽ Цахир тосхондо эд бараанай ба эдеэ хоолой хэдэн зуун тонно багтаамжатай склад шлагаар баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байна

Б. ШОЁНОВ.

ХОНГОР УУЛЫН АРШААНДА

Түнхэнэй аймагай нютагуудта эм-домой шанартай аршаан булагууд элбэг гэжэ мэдээжэ. «Түнхэнэй аршаан», Туранай аршаан — «Ниловэ Пустынь» — гэһэн нэрэтэй курортнууд бүхы орон доторнай суутай.

Жэмһэг нютагта ойрохон, Хамар дабаан уулын хормойдо оршодог Хонгор уулын хүндыдэ баһа хэдэн булаг орьёлжо байдаг. Тэдэ булагууд бүгэдэ эмтэй-домтой аршаанууд гэгдэжэ, нютагай хүн зоной бэеэ аргалдаг, эмшэлдэг газар болоһоор үнинэй юм. Тиигэбэшье тэдэ булагуудай уһанай эмнэлгын шанар эрдэмтэдэй зүгһөө шэнжэлэгдээгүй, харин нютагайхидай өөһэдынь нэрлэһэн «аршаан» байһан. Хэр угһаа нааша зунай һайхан үедэ нютагайхид, илангаяа эльгэ, бөөрын үбшэнтэй, хүл, гарай «шара уһатай» хүнүүд тэндэ ошожо, булагуудай уһа уудаг, халаажа ородог байһан. Тиигээд лэ зарим үбшэнтэн эдэгэдэг, һайжардаг байгаа...

Һүүлэй жэлнүүдтэ Хонгор уулын аршаан булагуудай уһые эрдэмтэд шэнжэлжэ үзэһэн байна. Тиихэдээ тэдэ булагуудай уһанай үнэхөөр эмнэлгын һайн шанартай байһаниие тодоруулаа. Хонгор уулын аршаан тон ойрохон, Саяанай совхозой түбһөө оройдоо 7—9 километрэй зайда оршодог. Мүнөө тэндэ бии байһан хуушан байрын түхеэрэлгэ дээрэ шэнэ барилгануудые хэжэ, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай харьяата амаралтын газар байгуулагдаба. Тэндэ хүрэтэр ошохо машинын харгы заһагдажа байна. Июль һара болотор зайн галай утаһан татагдажа, электрын гэрэл яларуулагдаха. Радио, телефон табигдаха. Ажаллаха албанай хүнүүдэй штат баталагданхай: директор, врач, медицинскэ сестранууд, тогоошон, эдеэ зөөгшэд болон слесарь, монтёр, автомашинын жолоошон гэхэ мэтэ мэргэжэлтэд байха. Столово, магазин, улаан булан нээгдэхэ.

Эмнэлгын корпусто ваннанууд болон бусад эмнэлгэ абаха түхеэрэлгэ хэгдэжэ эхилээ.

Хонгор уулын аршаанай оршодог газар тон гоё һайхан, үзэсхэлэнтэ байгаалитай. Ой тайгын арюун тунгалаг агаар, дуута булагай аршаан, ойр тойрон алхаһан лэ газарта хангай газарай хангалта һайхан ургамал, алирһан, мэрһэн, үхэр нюдэн гэхэ мэтэ жэмэсүүд элбэг байхал даа.

Б. ЖАЛСАНОВ.

САГААН ЭДЕЭНЭЙ элдэб зүйлнүүдые буйлуулан гаргаха түсэбөө жэлһээ жэлдэ дүүргэдэг, һайншье шанартай продукци бүтээдэг гэжэ Хэжэнгын тоһо-сырэй завод үнинэй суутай юм.

Энэ завод гол түлэб тоһо, мүн голландска, пешехонско, российска гэжэ гурбан янзын, һайн шанартай сыр буйлуулан гаргана. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ бүхыдөө 1.214 тонно элдэб янзын сыр, 1.285 тонно тоһо, нилээд ехэ сэбэр һү, айраг, тараг, творог гэхэ мэтэ сагаан эдеэнэй продукци үйлэдбэрилһэн байна.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые буйлуулан гаргаха табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, нёдондо октябрьда дүүргээ һэн. Бүхыдөө 8 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбтэй аад, 9,3 миллион түхэрнгэй эдеэ хоолой зүйл буйлуулан гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын тоһо-сырэй заводой түрүү хүдэлмэрилэгшэд: (зүүн гарһаа) мастер, коммунистка К. А. Шурыгина, аппаратчица З. Г. Галанова, сырэй цехэй мастерай туһалагша З. В. Сидельникова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СПОРТ

ЗОНО СООГОО ХОЁРДОХИ...

БОКСООР Зүүн Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Владивосток хотодо болобо. Манай зонын юһэн командын боксернууд арһан бээлэйн шадабаригадаа энэ ехэ наадада хабаадаһан байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Примориин хизаарай суглуулагдамал команда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, зонын чемпионууд болобо. Буряадай АССР-эй спортсменүүд хоёрдохи һууринда гараа

Хубиин түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ манай республикаһаа СССР-эй спортын мастернууд Александр Медведев («Трудовые резервы»), республикын хүүгэдэй спортын һургуулиин тренер Доржи Зориктуев, Буряадай багшанарай институдай студент спортын мастерта кандидат Геннадий Плюснин гэгшэд бүхы уулзалгануудтаа шүүгээд, зонын чемпионой нэрэ солодо хүртэбэ.

Спортын мастернууд Александр Осокин, Михаил Долматов спортын мастерта кандидадууд Валентин Авдюшев, Николай Антонов гэгшэд хоёрдохи һууринуудые эзэлээ. Тиигэжэ эдэнэр бултадаа июниин 20-доор Оренбург хотодо болохо Россин Федерациин түрүү һуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй наадада хабаадаха эрхэ олобо.

„Тэрэнги“ гэжэ шанда хүртэбэ

«ТЭРЭНГИ» гэжэ шанда хүртэхын түлөө футболоор Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлэлгын хабарай мүрысөөн БурАССР-эй хорин табан жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ дүүрэбэ.

Түгэсхэлэй уулзалгада локомотив вагон заһабарилгын заводой футболистнууд транспортын «Локомотивай» командатай наадахадаа, 2:1 тоотойгоор шүүжэ, Улаан-Үдэ хотын чемпион болоо. Авиационно заводой «Забайкалец» команда «Текстильщигтэй» уулзахадаа, 3.0 тоотойгоор илаба. Тиигэжэ эдэнэр гурбадахи һууринда гараһан байна

„Динамын“ волейболистнууд республикын чемпион

ЭРЭШҮҮЛЭЙ дунда волейболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортзал соо үнгэргэгдэбэ.

«Динамо» бүлгэмэй волейболистнууд бүхы уулзалгануудтаа эдэбхитэй һайнаар наадажа, республикын чемпионууд болобо. «Трудай» түлөөлэгшэд — хоёрдохи, «Буревестнигэй» спортсменүүд гурбадахи һууринда гараа.

Илагшадта республикын физкультура болон спортын комитедэй дамжуулгын кубок, I шатын диплом барюулагдаба.

В. М. ЖИГЖИТОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

СОФИ

ХАНИ БАРИСААГАА СААШАДАНЬ БЭХИЖҮҮЛХЭ

ТАСС

Болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй пленум боложо, БКП-гэй XI съездын, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр болгар-совет хани барисаанай түлөө хүдэлөөнэй зорилгонуудые хаража үзэбэ.

Манай хоёр партиин ба арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһые съезднүүд элирхэйлэн харуулаа гэжэ БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Драгойчева пленум дээрэ элидхэл хэхэдээ мэдүүлээ. Болгариин нютагай эмхинүүдэй ба Совет-болгар хани барисаанай бүлгэмэй отделенинүүдэй, хамтын гэшүүдэй хоорондохи харилсаа саашадань үргэдхэхэ шухала.

СЭВ-эй харьяата болгар, совет предприятинуудай хоорондохи хани барисаанай клубуудай үүргэ дээшэлүүлхэ шухала гэжэ Ц. Драгойчева хэлэбэ. Совет ба болгар мэргэжэлтэдэй хоорондын социалис мүрысөө үргэдхэхэ шухала. Гансал үнгэрһэн жэлдэ Советскэ Союзай элдэб барилганууд дээрэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ болгар ба совет 250 гаран бригада хабаадаа һэн.

Үзэл сурталай хүдэлмэрээ эдэбхижүүлхыень, ажабайдалай бүхы асуудалнуудта совет түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ эдэнэй үүргэ дээшэлүүлхыень пленум Болгар-совет хани барисаанай комитедүүдые уряалба.

ПРАГА

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР

ТАСС

Совет коммунистнуудай парти Ленинэй зааһан замаар хэлбэришэгүй дабшана, тэрэ хүдэлмэришэн ангиин, бүхы совет арадай ёһотойл вождь, эмхидхэлшэ, хүмүүжүүлэгшэ болоно гэжэ КПСС-эй XXV съезд үшөө дахин баталба гээд «Руде право» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые совет хүнүүдэй сэдьхэл һайшаан дэмжэжэ байһан ушар совет общественнэгэдэлые, СССР-эй арадуудай аха дүү ёһоной хани барисаае, Коммунис партияа нягтаар тойроһон эдэнэй жагсаалые саашадань бэхижүүлжэ байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Үнгэрһэн үе соо КПСС-эй хэһэн бүхы ажал ябуулга түгэс хүгжэһэн коммунис общественбы үедэ партиин хүтэлбэрилхы үүргын саашадаа ургажа байһан тухай хөөрэнэ.

Парти экономическа политика зохёон бэелүүлжэ байна. Үргэн ниитэ ажалшадай байдалые, соёлой хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ гээшэ энэ политикын гол зорилго мүн.

КПСС-эй политика ажалша арадай ажабайдалай үндэһэн эрилтэнүүдтэ харюусана гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

НАЙРОБИ

ТЭГШЭ ЭРХЭТЭЙ, АЛИ АЛИНДАНЬ АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСААНАЙ ТҮЛӨӨ

ТАСС

Худалдаа наймаанай, хүгжэлтын талаар ООН-ой конференциин (ЮНКТАД) дүрбэдэхи сесси эндэ боложо байна Совет делегациин толгойлогшо СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н С Патоличевой хэлэһэн үгые сугларгшад һонирхолтойгоор шагнаба.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ дэлхэйн хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ үгтэһэн сэгнэлтые анхаралдаа абажа, сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан асуудалнуудта СССР бүтээмжэтэй һайнаар хандана гэжэ тэрэ тэмдэглээ

Ази, Африка ба Латинэ Америкын гүрэнүүдэй урда оршоһон орёо шухала асуудалнуудые Советскэ Союз ойлгожо һайнаар хандана гээд тэмдэглэхэ зуураа, империалис дарлалта мүлжэлгэһөө мултарха эрмэлзэлыень шууд сэхээр дэмжэжэ байһан тухайдаа Совет делегациин толгойлогшо мэдүүлбэ. Оронойнгоо баялигуудые эдэнэр өөһэдөө ашаглаха ёһотой.

Сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан тодорхой асуудалнуудаар Советскэ Союзай ямар хараа бодолтойе дэлгэрэнгыгээр найруулан, хүгжэжэ байгаа оронуудта ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхээр СССР-эй бэлэн байһан тухай Н. С. Патоличем тэмдэглэһэн байна.

Социально-экономическа ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай харилсаа холбоо тогтоохо асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэхэдээ, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдһээ уламжалан, энэ талаар шэнэ арга боломжо нээгдэһэн байна гэжэ Н. С. Патоличев мэдүүлээ.

Хүгжэжэ байгаа оронуудтай харилсаа холбоо тогтоохо асуудалнуудаар ажал ябуулгын тодорхой программа табихыень Совет делегациин толгойлогшо конференциин үзэмжэдэ дурадхаба.

САФФЕРН

АМГАЛАН ЁҺОНОЙ ХАРИЛСАА ТОГТООХО

ТАСС

«Эб найрамдал хадаа бүхы арадуудай асари ехэ баялиг болоно. Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулга гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан гуримаар, зэргэ оршохо, харилсаа холбоо тогтоохо таарамжатай байдал байгуулна гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй һаяхан хэлэһэн мэдүүлгые һайшаанабди». ЗИЛ-эй хүдэлмэришэдтэй уулзалгын үедэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ тухай Америкын элитэ мэдээжэ түүхэшэн, дипломат Чарльз Йост хэлэһэн байна. Бүгэдэ ниитын эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэһэн совет Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшын уряае Холбоото Штадууд һайшаажа, энээндэ ёһотой һайнаар харюусаха зэргэтэй гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Совет-американ харилсаае һайжаруулха гэһэн Советскэ Союзай, совет арадай хүсэл эрмэлзэлые манайороной эгээлэй хүнүүд үргэнөөр һайшаана гэжэ мэдүүлээ. Шахардуу байдалай һуларуулагдаха байһанда этигэнэбди

БЕРЛИН

ШЭНЭ ШАТА

ТАСС

Ниитэ Европын зүблөөнэй Хельсинкидэ амжалтатайгаар дүүргэлгэ политическэ шахардуу байдал һуларуулхын түлөө тэмсэлэй шэнэ шатын эхин болоно. Манай түби дээрэ эб найрамдал хангахые, харилсаа холбоо тогтоохые хүсэдэг бүхы хүнүүдтэ түгэсхэлэй актда гар табилга шэнэ хүсэ нэмээһэн байна гэжэ Европодо аюулгүй байдал хангахын түлөө ГДР-эй комитедэй түрүүлэгшэ М. Штеенбек АДН агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Хельсинкидэ болоһон зүблөөн шэнэ үе сагай эхин болоно гэжэ М. Штеенбек тэмдэглэбэ. Хельсинкидэ туйлагдаһан дүнгүүдые буруушаадаг хүсэнүүд үшөөл бии байһаар. Тиимэһээ ерээдүйн үетэндэ бата эб найрамдал хангахые хүсэдэг бүхы хүнүүд эдэбхитэй ажал ябуулха зэргэтэй. Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдэй амжалта Европын бүхы арадуудта шухала удха шанартай байна гэжэ ГДР-эй олониитэ тооолоно. Шахардуу байдал политическэ аргаар һуларуулгые зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хизаарлалгаар батадхаха шухала.

НЬЮ ЙОРК

Үндэһэн хубилалтануудай түлөө

ТАСС

Компартиин программатай, ажалшадай эрхэнүүдые хамгаалхын, социально-экономическа үндэһэн хубилалтануудые хэхын түлөө тэрэнэй тэмсэлтэй үргэн ниитэ ажалшадые танилсуулхын тула американ коммунистнууд һунгалтын урда тээхи ажал ябуулга орон дотороо үнгэргэжэ захалба.

Коммунистнуудай зүгһөө США-гай президентын ба вице-президентын тушаалнуудта дэбжүүлэгдэһэн Компартиин Генеральна секретарь Г. Холл, ЦК-гай политическэ комиссиин гэшүүн Дж. Тайнер һунгагшадтай радио-хөөрэлдөө үнгэргэбэ. Энэнь Нью Йорк, Нью-Джерси, Коннектикут штатадуудаар дамжуулагдаһан байгаа. Холбоото Штадуудтахи социально-экономическа орёо шухаг асуудалнуудые дары шиидхэхын түлөө, тодорхойлон хэлэхэдэ, хүдэлмэригүйдэлгэ, үгытэй ядуу байдал ба расизмые усадхахын түлөө Компарти тэмсэнэ гэжэ эдэнэр шагнагшадай олон тоото асуудалнуудта харюусахадаа мэдүүлээ. Пентагоной сэрэгэй гаргашануудые хороолго, корпорацинуудай ашаг олзодо бүри ехэ налог татабари ашалга энэ талаар мүнгэ үгэхэ аргатай байна гэжэ Г. Холл тэмдэглэбэ.

БЕРЛИН

ГДР-эй НЭРЭ ХҮНДЭ

ТАСС

Германиин Демократическа Республикын 25 жэлэй түүхэ соо тэрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндэ мүнеөнэйхидэл адли, СЕПГ-гэй IX съездын урда тээхидэл адли, иимэ үндэр хэмжээндэ хэзээдэшье байгаагүй юм. ГДР-эй правительствын эб найрамдалта залан сэхэ политика, мүнөө үеын уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэрэнэй үүргын улам бүри ургажа байһан ушар хүдэлмэришэн, таряашанай социалис немец гүрэнэй гансаарданги бэшэ болоһые элеэр харуулна. «Германиин Демократическа Республикын бэеэ дааһан байдалые бүгэдэ ниитын мэдэрэлгэ, тэрэниие ООН-до абалга, ГДР-эй, Польшын, Чехословакиин баруун талын хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлгые уласхоорондын оршом соо батадхалга социалис гүрэнүүдэй хамтаараа туйлаһан элитэ ехэ үрэ дүн болоно», — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэлээ һэн.

Мүнөө ГДР бүмбэрсэг дэлхэйн 118 гүрэнтэй дипломатическа харилсаа холбоо тогтоонхой.

Европо түбидэхи нэгэшье шухала асуудал ГДР-эй хабаадалгагүйгөөр шиидхэгдэдэггүй юм.

СССР болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад аха дүү оронуудта эбдэршэгүй холбоо барисаан, бата нэгэдэл тогтоохо гээшэ ГДР-эй гадаадын политическэ ажал ябуулгын бүхы амжалтын эшэ үндэһэн болоно.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» майн 12-то үнгэргэгдэһэн 19 дэхи тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 2 (автоспорт), 15 (уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалга), 20 (байдарка ба каноэгээр һэлюурдэлгэ), 24 (сана), 26 (мотобол), 47 (бүмбэгэтэй хоккей);

«Спортлото-2: 9 (барилдаан) 25 (хүнгэн атлетикэ), 26 (мотобол), 30 (далбагата спорт), 35 (спидвей), 45 (футбол).

(ТАСС)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Байгаалиин баялигуудые гамнаха» — түрүү бэшэг. Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай абаһан социалис уялганууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Дэмы гээгдэһэн саг» — И. Курбатовай статья. «Заводой арга боломжонууд ургана» — Н. Ефимовэй репортаж. «Халаанай хүтэлбэрилэгшэ» — В. Брагинагай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Һургуулиин дэргэдэхи участок» — З. Вязинская, А. Фалилеева гэгшэдэй статья. АПН-эй материал. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Уншагшын булан» — суглуулбари. Спортын һонин.

СЭНХИР ЭНРЭН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.15 — «Конь, ружьё и вольный ветер» — телевизионно уран һайханай фильм. 10.20 — «Зелёная пилюля» — мультфильм (үнгэтэ). 10.30 — Забһарлалга. 10.40 — «Зураг бүхэндэнь — наран!» (үнгэтэ). 10.55 — РСФСР-эй габьяата артист А. Слободяник наадаха (үнгэтэ). 11.00 — «Солдатские мемуары». «Сельский учитель» (Гурбадахи фильм). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдэй фильм». «Рассказы о Кешке и его друзьях» — телевизионно олон серитэй фильм (3-дахи сери). 13.30 — «Чудо-тыква» — кукольна фильм-зүжэг. 14.05 — Ленинэй шангай лауреат, РСФСР-эй арадай артистка Е. Образцовагай концерт. 14.50 — «Солдатские мемуары». «Сельский учитель» (3-дахи фильм). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Европо: сагай хубилалтанууд» (үнгэтэ). 17.00 — РСФСР-эй искусствын уран бэлигтэнэй концерт (үнгэтэ. 18.00 — «Время»

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Телевизионно һонин. 18.50 — Совет Россин поэдүүд (буряадаар дамжуулга). 19.20 — Түрэлхидтэ зорюулагдаһан телеуниверситет (буряадаар). 19.45 — «Ох, любовь, любовь!» — телевизионно очерк.

«Орбита». 20.00 — «Солдатские мемуары». «Сельский учитель» (3-дахи фильм). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Европо: сагай хубилалтанууд» (үнгэтэ). 22.25 — «Хүгжэмэй абонемент». А. Бородин. «2-дохи симфони». 23.00 — «Солдатские мемуары». «Сельский учитель». (3-дахи фильм). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Конь, ружье и вольный ветер» — телевизионно уран һайханай фильм. 19.35 — Уран дуунуудай концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — Улаан-Үдэ хотын программа: 20.40 — Концерт. 21.40 — «Сердце Бонивура» — телевизионно уран һайханай фильм (4-дэхи сери).

УНШАГТЫ[Н] һонирхохо[л] байхат

«АЙНУ-НЕГИИН» ДОМТО ХҮСЭН

ХАБАРОВСКА хизаарай ... зоборилогшод халяар ... рэнэй урэһэ суглуулаад ... гада гараба. Алас-Дурна ... энэ ургамал түрүүшынхеэ ... риха гэжэ шиидхэдээ.

Эртэ урда сагай ород ... шалагшадта халяар ... байһан юм. В. К. ... В. Л. Комаровой нэвчна ... педицинүүдтэ хабаагшд ... рэниие магтаһан байгаа. ... ургамал эдэниие цинга ... һөө нэгэнтэ бэшэ ... абардаг байгаа. Алас- ... зүгтэ ажаһуудаг ... халярые эртэ урда ... һайн мэдэдэг нэн ха. ... гэй арадуудай ... соо ингэжэ хэлэгдэнэ: «... дай шүдэн наранай ... рэлдэ яларһан ... сагаан, шонын һосо ... «Айну-неги» гэжэ ... түхэрэн жэл соо ... рэһээ айнуудай шүдэн ... һайхан байна».

«Айну-неги» хадаа ... тал адирхуу мангир ... ургамалай эмтэй домтой ... һые хүбшэ тайга соогуур ... дардаг ан амитадые ... Енодууд, шононууд, ... хүбшэ тайгын ... актархан эдидэг. Шар... нохойнууд тайга рүү ... халяар эдижэ эдээд ... ерэдэг байна.

«Айну-неги» домтой ... Юундэб гэхэдэ, огоро... даһан һонгино болон ... һоо 4 дахин ехэ С-түхэ... тамин энээн соо бии. ... һайн бусад бодосуудые ... бии юм. Хабаровска ... скэ институдай эрдэмтэд ... ниие — «айну-негиие» ... оруулха тухай арга зохёо... байна.

ДАЛАЙН ОЁОРОЙ ГАЗАР ГЭР

МАНАЙ ЭЭРЫН урда ... хи Х зуун жэлдэ шүдха... бронзо хадууд Ташкент... зүүн-хойгуурхи Ахангаран... до олдобо. Һүүлээрнь ... аобаад зүйлнүүд — ... тээрмэнүүд, бүлэөнүүд ... амһартанууд олдоһон ...

Гурба мянган ... тээ Ташкентын оазиста ... ажал эрхилдэг, гар ... дэг байгаа ха гэжэ ... гиид тодорхойлбо. ... сагта газар ажал ... рэгсэлнүүд манай эрын ... үедэ хабаатай байгаа ... тоологдодог һэн.

— Гидротехникэ ... туһалба, — гэжэ Уз... эй Наукануудай ... хеологиин институдай Таш... тын отрядай на... ряков хөөрэнэ. — ... сөөрэм тогтооходоо, эдэнэр ... урдын һууринай байһан ... рые элирүүлбэ.

Орооһо тарна хадаглаха ... хеэрэлгэтэй, ушаагтай ... гэрнүүд хэмэл далан ... олдоо. Бронзо хайлуулаад ... һан утаариин кухнууд ... бии.

МӨӨР УНААД ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОХО

КАНАДЫН 27 наһатай ...

МУЗЕЙЕ ГОНО...

Редактор
Р. Б. ГАРМ...

Манай адрес, ...

Индекс: 670000, ...

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00571. Заказ №